

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

Katedra ekonomických teorií

Diplomová práce

**Vliv monetární politiky centrální banky na úvěrové
a leasingové financování v České republice**

Bc. Renata Cehulová, DiS.

ČESKÁ ZEMĚDĚLSKÁ UNIVERZITA V PRAZE

Provozně ekonomická fakulta

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

Bc. Renata Cehulová, DiS.

Veřejná správa a regionální rozvoj – k. s. Hradec Králové

Název práce

Vliv monetární politiky centrální banky na úvěrové a leasingové financování v České republice

Název anglicky

The influence of the Central bank's monetary policy on credit and leasing financing in the Czech Republic

Cíle práce

Cílem diplomové práce je zhodnocení ekonomické výhodnosti pořízení dlouhodobého investičního majetku leasingovým financováním, či bankovním úvěrem, a to s ohledem na aplikovanou monetární politiku centrální banky.

Díleži cíle jsou stanoveny následovně:

- komparovat využití bankovního úvěru a operativního leasingu;
- zhodnotit ekonomické, právní, účetní a daňové hledisko;
- komparovat úvěrové a leasingové financování pomocí výpočtu čisté výhody leasingu a metodou diskontovaných nákladů na leasing a úvěr
- identifikovat faktory, které ovlivňují rozhodování subjektu při výběru způsobu financování;
- zhodnotit vliv změn v úrokových sazbách stanovených centrální bankou na objemy financování prostřednictvím leasingu či úvěru v České republice;
- zhodnotit dopad změn úrokových sazeb na výhodnost úvěrového nebo leasingového financování u dlouhodobého investičního majetku.

Metodika

Diplomová práce vyhodnocuje jednotlivé druhy financování podniku při pořízení dlouhodobého investičního majetku s důrazem na finanční náročnost, vlastnictví, disponování s majetkem dle právních, daňových a účetních aspektů.

Teoretická část vychází z odborné literatury a příslušné legislativy, věnuje se problematice bankovníctví, monetární politiky, úvěrovému a leasingovému financování. V teoretické části je použita metoda deskripce. V praktické části je použita metoda komparace a dále jsou pomocí empirické analýzy časových řad zhodnoceny změny v úrokových sazbách, v objemech leasingů a bankovních úvěrů v České republice za období 2010 – 2020. Sekundární data jsou získána z Českého statistického úřadu a Ministerstva financí ČR. V praktické části se práce dále věnuje komparaci dvou nejvýznamnějších zdrojů financování, a to pořízení majetku bankovním úvěrem a operativním leasingem v prostředí konkrétní společnosti.

Doporučený rozsah práce

60-80 stran

Klíčová slova

Bankovníctví, úvěr, operativní a finanční leasing, monetární politika, úroková sazba, Česká republika

Doporučená zdroje informací

BENDA, Václav. Leasing v praxi: právní, účetní a daňové postupy včetně příkladů. 3., aktualiz. a dopl. vyd. Praha: BOVA POLYGON, 2006. ISBN 80-7273-132-7

Daňové, mzdové a účetní zákony 2021 po novele: DPH, ZDP, ZP, Účetnictví. Český Těšín: Poradce, [2021]. ISBN 978-80-7365-455-9

HOŘEŠÍ, B. – SOLUKPOVÁ, L. – MACÁKOVÁ, L. – SOUKUP, J. *Mikroekonomie*. Praha: Management Press, 2012. ISBN 978-80-7261-218-5.

HRUBÁ SMRŽOVÁ, Petra a Petr MRKÝVKA. Finanční a daňové právo. 2. aktualizovaná a doplněná vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Činěk, 2016. ISBN 978-80-7380-639-2

KALOUDA, F. *Finanční analýza a řízení podniku*. ISBN 9788073806460.

KOT, JIRI. *Operativní leasing firemních vozidel*. Praha: Wolters Kluwer, 2019. Právo prakticky. ISBN 978-80-7598-268-1.

KRUPOVÁ, Lenka. *Leasingy podle IFRS: IFRS 16 leasingy, praktické aplikace, příklady*. Praha: 1. VOX, 2017. ISBN 978-80-87480-54-0

MEJSTŘÍK, Michal, Magda PEČENÁ a Petr TEPLÝ. *Základní principy bankovníctví: Basic principles of banking*. Praha: Karolinum, 2008. ISBN 978-80-246-1500-4

SCHOLLEOVÁ, H. *Investiční controlling : jak hodnotit investiční záměry a řídit podnikové investice*. Praha: Grada, 2009. ISBN 978-80-247-2952-7.

VALOUCH, Petr. *Leasing v praxi: praktický průvodce*. Praha: Grada, 2012. Účetnictví a daně (Grada). ISBN 978-80-247-4081-2

Předběžný termín obhajoby

2021/22 LS – PEF

Vedoucí práce

Ing. Erika Urbánková, Ph.D.

Garantující pracoviště

Katedra ekonomických teorií

Elektronicky schváleno dne 26. 1. 2022

doc. PhDr. Ing. Lucie Severová, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 8. 2. 2022

doc. Ing. Tomáš Šubrt, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 08. 02. 2022

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou diplomovou práci " Vliv monetární politiky centrální banky na úvěrové a leasingové financování v České republice " jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího diplomové práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu použitých zdrojů na konci práce. Jako autorka uvedené diplomové práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 31. března 2022

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala Ing. Erice Urbánkové, Ph.D., vedoucí práce, za cenné rady a pomoc při zpracování této diplomové práce.

Vliv monetární politiky centrální banky na úvěrové a leasingové financování v České republice

Abstrakt

Předmětem diplomové práce je zhodnocení výhodnosti úvěrového a leasingového financování při pořízení dlouhodobého majetku podniku, posouzení vlivu nástrojů České národní banky, především pak úrokových sazeb.

Teoretická část práce vysvětluje pojmy z oblasti financování v podniku, podrobněji pak při pořízení dlouhodobého majetku, typy a rozdělení dle různých hledisek. Popisuje funkci a nástroje České národní banky v souvislosti s jejím vlivem úrokových sazeb na rozhodování podniku při pořízení majetku. Dále práce sleduje právní, účetní a daňové hledisko jako nedílnou součást vyhodnocení investičního záměru podniku.

V praktické části se práce dále věnuje komparaci dvou nejvýznamnějších zdrojů financování, a to pořízení majetku bankovním úvěrem a operativním leasingem v prostředí konkrétní společnosti. Provedením výpočtů čisté výhody leasingu a metodou diskontovaných nákladů na leasing a úvěr dojde k dílčímu závěru z těchto ekonomických ukazatelů. Zároveň posoudí přidružená hlediska z oblasti daňové, účetní a právní. Z oblasti bankovníctví dále pomocí empirické analýzy časových řad jsou zhodnoceny změny v úrokových sazbách, v objemech leasingů a bankovních úvěrů v České republice za období 2010–2020.

Klíčová slova: Bankovníctví, úvěr, operativní a finanční leasing, monetární politika, úroková sazba, Česká republika

The influence of the Central bank's monetary policy on credit and leasing financing in the Czech Republic

Abstract

The subject of the diploma thesis is to evaluate the benefits of credit and leasing financing in the acquisition of fixed assets of the company, to assess the impact of the Czech National Bank's instruments, especially their interest rates.

The theoretical part of the thesis explains the concepts of company's financing, focused on the acquisition of fixed assets, types and distribution according to various aspects. It describes the function and tools of the Czech National Bank in connection with its influence of interest rates on the company's decision-making during acquiring assets. Furthermore, the work monitors the legal, accounting and tax aspects as an integral part of the evaluation of the investment plan of the company.

There is the comparison of the two most important sources of financing, especially the acquisition of property by bank loan and operating leasing in the environment of a particular company in the practical part of the thesis. The thesis performs calculations of the net benefit of leasing and the method of discounted costs of leasing and credit, a partial conclusion will be done from these economic indicators. It will also assess tax, accounting and legal aspects. There are changes in interest rates, leasing volumes and bank loans in the Czech Republic for the period 2010–2020 are also evaluated using an empirical analysis of time series.

Keywords: Bank, credit, operational and financial leasing, monetary policy, interest rate, Czech Republic.

1 Obsah

2 Úvod	1
3 Cíl práce a metodika	2
3.1 Cíl práce	2
3.2 Metodika	3
4 Centrální banka	5
4.1 Česká národní banka	5
4.1.1 Funkce České národní banky	6
4.1.2 Monetární politika ČNB a její nástroje.....	11
4.1.3 ČNB aktuálně.....	14
4.1.4 Transmisní kanály	15
5 Financování podniku	18
5.1 Druhy financování.....	18
5.1.1 Interní zdroje financování	18
5.1.2 Externí zdroje financování	20
5.1.3 Krátkodobé financování.....	26
5.1.4 Dlouhodobé financování	28
5.2 Úvěr.....	29
5.2.1 Druhy úvěrů	30
5.2.2 Účetní aspekty úvěru	33
5.2.3 Daňové aspekty úvěru.....	34
5.2.4 Právní aspekty úvěru.....	36
5.3 Leasing	37
5.3.1 Druhy leasingu	37
5.3.2 Účetní aspekty leasingu	38
5.3.3 Daňové aspekty leasingu	39
5.3.4 Právní aspekty leasingu	41
5.4 Komparace uvedených aspektů u leasingu a úvěru.....	42
6 Vlastní práce	45
6.1 2T repo sazba ČNB	45
6.1.1 ČNB aktuálně.....	45
6.1.2 Vývoj úrokových sazeb v letech 2010–2020.....	46
6.1.3 Empirická analýza časových řad.....	47
6.2 Objemy poskytnutých obchodů v letech 2010-2020.....	49
6.2.1 Poskytnuté bankovní úvěry v letech 2010–2020	49
6.2.2 Uskutečněné leasingové obchody v letech 2010-2020	50
6.3 Komparace úvěru a leasingu v konkrétní společnosti.....	52

6.3.1	Představení společnosti a investice	53
6.3.2	Nabídka bankovního úvěru	56
6.3.3	Nabídka leasingového financování	58
6.3.4	Diskontované náklady na leasing a úvěr	59
6.3.5	Čistá výhoda leasingu	62
7	Výsledky a zhodnocení.....	63
7.1	Zhodnocení dopadu změn úrokových sazeb ČNB	63
7.1.1	Vliv změn úrokových sazeb na objem poskytnutých prostředků	64
7.2	Komparace výhodnosti leasingu a úvěru.....	64
7.2.1	Vliv faktorů na rozhodnutí podniku.....	64
7.2.2	Dopad změn úrokových sazeb na výhodnost úvěrového a leasingového financování	65
8	Závěr.....	66
9	Seznam použitých zdrojů.....	68
10	Reference.....	68
11	Přílohy	69

Seznam obrázků

Obrázek 1: Role centrální banky v ekonomice (3)	6
Obrázek 2: Klasické (stahovací) repo (1)	11
Obrázek 3: reverzní (dodávací) repo (1).....	12
Obrázek 4: Kanály transmisního mechanismu (3).....	16
Obrázek 5: Rozdíl mezi lombardním a eskontním úvěrem (3).....	32
Obrázek 6: Účtování v souvislosti s účtem 231 - krátkodobé úvěry (10).....	33
Obrázek 7: Grafické znázornění vývoje 2T repo sazby v letech 2020-2020 (vlastní zpracování).....	47
Obrázek 8: Poskytnuté bankovní úvěry celkem v letech 2010-2020 (2)	49
Obrázek 9: Grafické znázornění objemu leasingových obchodů (vlastní zpracování).....	51
Obrázek 10: Čelistový drtič Keestrack B3 (16)	55

Seznam tabulek

Tabulka 1: Aktuální úrokové sazby ČNB (2)	14
Tabulka 2: Příklad účtování leasingu (vlastní zpracování).....	39
Tabulka 3: Zkrácená doba leasingu dle ZDP (7)	41
Tabulka 4: Vývoj úrokových sazeb ČNB 2010-2020 (2)	46
Tabulka 5: Výpočet bazického a řetězového indexu (vlastní zpracování)	48
Tabulka 6: Výpočet bazických a řetězových indexů (vlastní zpracování)	50
Tabulka 7: Bazické a řetězové indexy k objemům poskytnutých leasingů 2010-2020 (vlastní zpracování).....	52
Tabulka 8: Parametry bankovního úvěru (vlastní zpracování dle nabídky ČSOB, a.s.)	56
Tabulka 9: Roční souhrn splátek bankovního úvěru (vlastní zpracování).....	57
Tabulka 10: Lineární odpisy stroje (vlastní zpracování)	57
Tabulka 11: Celkové náklady na úvěr vč. odpisů a daňové úspory (vlastní zpracování)....	58
Tabulka 12: Základní parametry finančního leasingu (vlastní zpracování)	58
Tabulka 13: Roční náklady na leasing po zdanění (vlastní zpracování).....	59
Tabulka 14: Diskontované náklady na leasing a na úvěr (vlastní zpracování).....	61
Tabulka 15: Výpočtová tabulka ČVL (vlastní zpracování).....	63

Seznam použitých zkratk

ČR – Česká republika
ČLFA – Česká leasingová a finanční asociace
ČNB – Česká národní banka
ZDP – Zákon o daních z příjmů
NPVC – diskontované náklady
ČVL – čistá výhoda leasingu
PO – právnická osoba

2 Úvod

Financování majetku podniku je zásadní otázka pro každou společnost a ovlivňuje ji mnoho různých faktorů, ať už to jsou vlivy externí anebo interní. Společnost musí zvážit svoji investiční strategii tak, aby pomohla k rozvoji podnikání a neohrozila další fungování společnosti. V rámci této strategie se rozhoduje mezi interními zdroji, jako jsou peněžní prostředky, zdroje ve formě odpisů anebo vlastní zisk společnosti, který dle svého uvážení na konci účetního období rozdělí. Pak má možnosti v externím financování pomocí úvěrových nástrojů anebo leasingových obchodů, které jsou v práci popisovány z hlediska účetního, právního a daňového. Dále je pak i prakticky zkoumána jejich ekonomická výhodnost pro společnost, která zvažuje, jaký druh financování využít při pořízení dlouhodobého investičního majetku.

Celá práce vychází z monetární politiky České národní banky, která svými nástroji reguluje ekonomiku a tím ovlivňuje i bankovní a finanční sektor. Popisuje jednotlivé nástroje, poukazuje na celkový vliv na ekonomiku a zároveň na plnění cílů centrální banky. Je sledován finální dopad na konečného spotřebitele, fyzické a právnické osoby, zda při změnách a výkyvech v úrokových sazbách ČNB ovlivní jejich rozhodnutí využít úvěrový produkt.

Sledované období v práci je stanoveno v rozmezí let 2010–2020, v praktické části sleduje v tomto časovém úseku vývoj úrokových sazeb a jejich porovnání na základě bazických a řetězových indexů v tabulkách a v grafech. Dále je sledován objem poskytnutých úvěrů a leasingových obchodů v tomto období a vyhodnocuje, zda má na tyto objemy vliv monetární politika ČNB.

Závěrem práce je praktické porovnání výpočty ekonomická výhodnost poskytnutí investičního úvěru anebo využití leasingového obchodu při pořízení stroje v konkrétní společnosti. Tato komparace již vychází z aktuálních sazeb na současném trhu.

3 Cíl práce a metodika

3.1 Cíl práce

Cílem diplomové práce je zhodnocení ekonomické výhodnosti pořízení dlouhodobého investičního majetku leasingovým financováním, či bankovním úvěrem, a to s ohledem na aplikovanou monetární politiku centrální banky.

Dílčí cíle jsou stanoveny následovně:

- Komparovat využití bankovního úvěru a operativního leasingu
- Zhodnotit ekonomické, právní, účetní a daňové hledisko
- Komparovat úvěrové a leasingové financování pomocí výpočtu čisté výhody leasingu a metodou diskontovaných nákladů na leasing a úvěr
- Identifikovat faktory, které ovlivňují rozhodování subjektu při výběru způsobu financování
- Zhodnotit vliv změn v úrokových sazbách stanovených centrální bankou na objemy financování prostřednictvím leasingu či úvěru v České republice
- Zhodnotit dopad změn úrokových sazeb na výhodnost úvěrového nebo leasingového financování u dlouhodobého investičního majetku.

3.2 Metodika

Diplomová práce vyhodnocuje jednotlivé druhy financování podniku při pořízení dlouhodobého investičního majetku s důrazem na finanční náročnost, vlastnictví, disponování s majetkem dle právních, daňových a účetních aspektů. Teoretická část vychází z odborné literatury a příslušné legislativy, věnující se problematice bankovníctví, monetární politiky, úvěrovému a leasingovému financování. V teoretické části je použita metoda deskripce.

V praktické části je použita metoda komparace a dále jsou pomocí empirické analýzy časových řad zhodnoceny změny v úrokových sazbách, v objemech leasingů a bankovních úvěrů v České republice za období 2010–2020. Budou použity časové řady vývoje uvedených dat za toto období. Práce znázorní výpočty bazických a řetězových koeficientů a koeficientu růstu, včetně jejich grafického znázornění. Tyto výpočty se provedou na základě vzorců:

- řetězový index: $k(y) = y_t / y_{t-1}$
- bazický index: $k(y) = y_t / y_z$

(1)

V praktické části se práce dále věnuje komparaci dvou nejvýznamnějších zdrojů financování, a to pořízení majetku bankovním úvěrem a operativním leasingem v prostředí konkrétní společnosti. Zde se propočítávají odpisy majetku pro určení skutečného nákladu společnosti, a to jejich výpočtem:

- lineární odpisy:

$$\text{lineární odpis} = \frac{\text{vstupní cena} * \text{odpisová sazba}}{100}$$

(1)

- zrychlené odpisy:

$$\text{zrychlený odpis 1. rok} = \frac{\text{vstupní cena}}{\text{koeficient pro 1. rok}}$$

(1)

$$\text{zrychlený odpis další rok} = \frac{2 * \text{zůstatková cena}}{\text{koeficient pro další roky} - \text{rok odepisování}}$$

(1)

Dalšími výpočty, které práce využívá k porovnání ekonomické výhodnosti zmíněných druhů financování je:

- čistá současná hodnota:

$$\check{C}VL = \check{C}_L - \check{C}_U$$

$$\check{C}VL = \sum_{n=1}^N \frac{(T_n - N_n) \times (1 - d) - L_n \times (1 - d)}{(1 + i)^n} - \left[\sum_{n=1}^N \frac{(T_n - N_n - O_n) \times (1 - d) + O_n}{(1 + i)^n} - K \right]$$

$$\check{C}VL = K - \sum_{n=1}^N \frac{L_n \times (1 - d) + dO_n}{(1 + i)^n}$$

(2)

- diskontované náklady:

$$NPVC = IN + \sum_{i=1}^n \left(\frac{Ni}{(1 + k)^i} \right)$$

(2)

Před vlastním výpočtem těchto hodnot, je potřeba upravit úrokovou sazbu o daňový koeficient dle následujícího vzorce:

$$i(\text{upr.}) = i * (1 - d) \quad (2)$$

Sekundární data jsou získána z Českého statistického úřadu a Ministerstva financí ČR a dalších uvedených zdrojů.

4 Centrální banka

Historicky plnily centrální banky dvě funkce, a to úvěrování státních institucí a vedení účtů pro stát, následně se ale projevilo, že tato přímá návaznost na vládu potažmo na panovníka a jeho neomezené úvěrování, není optimální. A proto byla ve většině tržních ekonomik omezena možnost neomezeného půjčování prostředků od centrální banky, a tím oddělit panovníka/vládu od emise peněz. Vydávání, emitování peněz se ukázalo být nutné tuto činnost zcentralizovat, a to je třetí funkce centrální banky. (3)

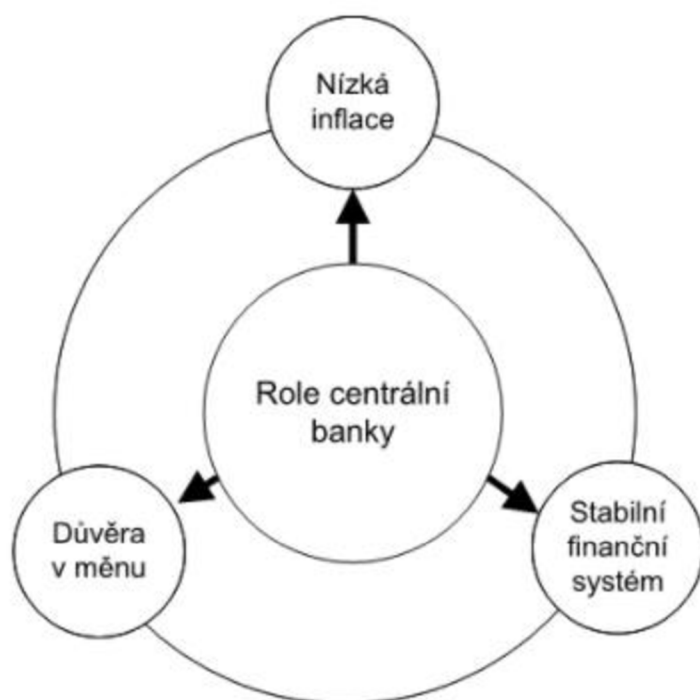
4.1 Česká národní banka

Centrální banka České republiky je Česká národní banka, je zřízena Ústavou ČR a svou činnost vykonává v souladu se zákonem č. 6/1993 Sb., je právnickou osobou veřejného práva se sídlem v Praze. Jako ústřední orgán, který vykonává dohled nad finančním trhem a je příslušný k řešení krize na finančním trhu, provádí svoji činnost prostřednictvím ústředí v Praze a svých poboček v Ústí nad Labem, Plzni, Českých Budějovicích, Hradci Králové, Brně a Ostravě.

Nejvyšším řídicím orgánem ČNB je bankovní rada, jejímiž členy jsou guvernér, dva viceguvernéři a čtyři další členové bankovní rady. Všechny členy bankovní rady jmenuje prezident republiky na nejvýše dvě šestiletá období. (4)

4.1.1 Funkce České národní banky

Hlavním cílem ČNB je dle článku 98 Ústavy ČR **cenová stabilita**, která přispívá k udržitelnému hospodářskému růstu, je dosažení a udržení nízko inflačního prostředí v ekonomice.

Obrázek 1: Role centrální banky v ekonomice (5)

Funkce ČNB můžeme rozdělit na 2 základní okruhy:

1) Makroekonomické funkce

- **Emisní funkce:** centrální banka má na emisi hotovostních peněz monopol, vydává (emituje) mince a bankovky, včetně pamětních mincí. K této funkci řadíme i péči o plynulý peněžní oběh, spravuje zásobu peněz, stahuje z oběhu zničené bankovky a mince likviduje je, také vyměňuje poškozené bankovky. ČNB v rámci zachování ochrany měny posuzuje a eviduje všechny bankovky podezřelé z padělání.

- **Zajištění měnové politiky:** v rámci této funkce ČNB využívá nástrojů měnové politiky (podrobněji dále), např. nastavování úrokových sazeb s cílem dosažení cenové a měnové stability. Stanovuje pravidla, která chrání stabilitu celého finančního trhu. Systematicky reguluje, kontroluje, vyhodnocuje a popřípadě postihuje nedodržování stanovených pravidel.
- **Devizová činnost:** představuje operace s devizovými rezervami a devizovou regulací. Centrální banka udržuje devizové rezervy a dále s nimi pak obchoduje na devizových trzích. Hlavními důvody pro tyto operace s devizovými rezervami jsou:
 - ✓ Udržení hodnoty devizových rezerv (např. nedržet znehodnocující se měny)
 - ✓ Zajištění devizové likvidity státu (tj. dostát svým závazkům v dané zahraniční měně, držet optimální měnovou strukturu)
 - ✓ Regulace úrovně a pohybů devizového kurzu (pomocí prodeje a nákupu zahraniční měny za tuzemskou) (5)

Devizovou regulací se rozumí určení pravidel disponování se zahraniční měnou pro tuzemské občany a podniky. ČNB stanoví po projednání s vládou režim kurzu české koruny k cizím měnám, ale zároveň nesmí být ohrožen hlavní cíl ČNB.

2) Mikroekonomické funkce:

- **Regulace bankovního systému:** ČNB nastavuje, aplikuje a kontroluje pravidla daná všem ostatním bankám. V ČR tuto funkci má centrální banka, v některých jiných státech to tak být nemusí, může ji mít na starosti jiná instituce, státní úřad či finanční sekce ministerstva, nikdy ne však jiná banka. Principem této činnosti je dosažení bezpečnosti, spolehlivosti a také do jisté míry efektivity bankovního systému ve státě. Nutnost vysokého

stupně regulace je fakt, že v bankovníctví se nakládá převážně s cizími penězi. Banky získávají své zdroje peněžních prostředků neboli pasiv banky, z vkladů klientů. A aby byly schopny vyplatit klientům úrok, musí prostředky zhodnotit ve vyšší míře. Banky tedy půjčují peníze prostřednictvím úvěrů za zpravidla vyšší úrok než vklady a také investují volné prostředky. Právě tyto úkony musí být pod dozorem, aby banky podstupovaly pouze nezbytné riziko vzhledem k výnosnosti investic. (5)

Systém regulace zahrnuje:

- ✓ Podmínky přidělení bankovní licence (vstup do bankovního sektoru)
- ✓ Základní povinnosti bank (zejména dodržování finančních limitů)
- ✓ Povinné pojištění vkladů (zvýšení důvěryhodnosti)
- ✓ Úvěry věřitele poslední instance (tzn. poskytování úvěrů bankám ve špatné finanční situaci)

Centrální banka nemusí regulovat pouze bankovní sektor, může mít na starosti i pojišťovnictví, kapitálový trh, kolektivní investování apod. To však závisí na zákonné úpravě jednotlivých zemí. (5)

- **Banka bank:** centrální banka v rámci této funkce zajišťuje poskytování služeb stejně jako každá jiná banka firmám a domácnostem s tím rozdílem, že klienty banky jsou ostatní banky.

Jsou to tyto základní služby:

- ✓ **Přijímání vkladů od jiných bank:** vklady probíhají ve dvou formách, tou první je přijímání povinných vkladů bank jako povinné minimální procento povinných minimálních rezerv; druhá forma jsou dobrovolní vklady (nad rámec uvedených povinných minimálních rezerv), sloužící k zajištění potřebného množství peněz pro realizaci platebního styku.

- ✓ **Poskytování úvěrů jiným bankám:** úvěry od centrální banky znamenají emisi bezhotovostních peněz. Ostatní banky si tak mohou půjčit peníze za relativně nízký úrok. V rámci této služby centrální banka plní funkci tzv. věřitele poslední instance pro případ, kdy by banka byla ve finančních potížích, zajišťuje pak poslední získání finančních prostředků.

- ✓ **Realizace platebního styku mezi bankami:** představuje tzv. clearing, tedy zúčtovávání plateb mezi bankami a realizace mezibankovního platebního styku. V České republice tuto službu může poskytovat pouze ČNB, v zahraničí ji mohou realizovat i jiné subjekty, zpravidla jiné velké banky. Realizace platebního styku fakticky znamená otevření účtu ostatních bank u centrální banky, kam se přičítají a odečítají platby od ostatních bank. (5)

- **Banka státu:** v rámci této funkce centrální banka vykonává pro stát některé činnosti, a to zejména:
 - ✓ Vedení účtu státního rozpočtu a realizace platebního styku pro stát, centrální banka pouze účtuje veškeré pohyby státního rozpočtu, ale nemá právo je nijak ovlivňovat (to je úkolem fiskální politiky). ČNB konkrétně spravuje účty i organizačním složkám státu, finančním a celním úřadům, České správě sociálního zabezpečení, a dalším příspěvkovým organizacím a fondům.

 - ✓ Podpora při financování schodků státního rozpočtu; v průběhu rozpočtového období dochází ke krátkodobým nesouladům mezi příjmy a výdaji i při vyrovnaném rozpočtu. V případě, že příjmy převyšují výdaje, centrální banka přebytek krátkodobě investuje. A v opačném případě, když výdaje převýší příjmy, jsou další zdroje

získány emisí pokladničních poukázek pro získání dodatečných zdrojů.

- ✓ Správa státního dluhu; v současnosti se jedná především o zajišťování a organizace emise státních dluhopisů a jejich prodej na kapitálovém trhu. Tyto dluhopisy pak především kupují finanční instituce jako banky, pojišťovny, podílové fondy; centrální banka je pak odkupuje od jiných bank, ale nejedná se již o emisí peněz. Tedy státní dluh je financován státními dluhopisy. V minulosti docházelo ke krytí státního dluhu emisí peněz, tzv. monetizace dluhu, a to způsobovalo velké inflační tlaky v ekonomice. Dnes se již tato metoda nepoužívá, v některých zemích je i zakázaná. Centrální banka v rámci této funkce spravuje dluhy krátkodobé vzniklé emisí pokladničních poukázek i dlouhodobých, vzniklých emisí státních dluhopisů. Jsou to služby spojené se správou, výplatou úroků i splacení nominální hodnoty dluhopisu v době jeho splatnosti.

- ✓ Publikace některých finančních informací za stát; jedná se o zveřejňování finančních informací prostřednictvím centrální banky především z bankovního sektoru, platební bilanci, míře inflace, měnové politiky atd. Tyto a další informace lze nalézt ve veřejně dostupných materiálech a také webových stránkách ČNB. (5)

- **Reprezentant státu v měnové oblasti:** v rámci České republiky centrální banka informuje především o vývoji v oblasti měnové politiky, viz publikace finančních informací za stát. Toto probíhá formou vydání oficiálních zpráv (Výroční zpráva, Zpráva o inflaci, Zpráva o měnovém vývoji atd.). Centrální banka zastupuje stát i v zahraničí na různých zasedáních mezinárodních a finančních institucí, např. Mezinárodní měnový fond, Světová banka apod. (5)

4.1.2 Monetární politika ČNB a její nástroje

Úlohou měnové politiky je zajišťovat nízkou, stabilní a předvídatelnou inflaci. Udržováním inflace v blízkosti svého 2% cíle vytváří ČNB příznivé prostředí pro rozvoj podnikatelských aktivit a rostoucí životní úroveň domácností.

Centrální banka používá různé nástroje k dosažení měnově politických cílů.

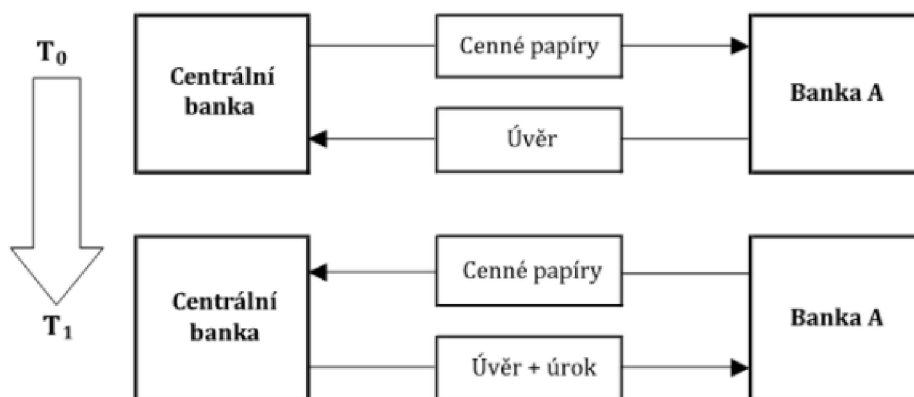
Jsou to především:

- Operace na volném trhu

Hlavním úkolem operací na volném trhu je řízení úrokových sazeb v ekonomice. O jejich nastavení rozhoduje bankovní rada na svých pravidelných zasedáních, jsou vyhlášovány neprodleně na webových stránkách ČNB. Nastavení sazeb centrální banky se odráží do tržních úrokových sazeb ostatních bank a celkových ekonomických veličin, např. měnový kurz, výdaje na spotřebu a investice, úspory, objem výroby, ceny zboží a služeb či ceny aktiv. (4)

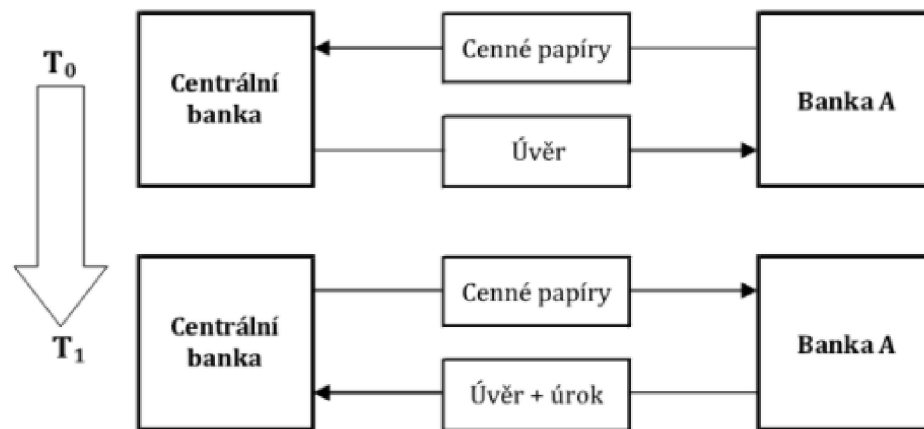
Nejpoužívanějším nástrojem ČNB je používání tzv. **repo operací**, rozlišujeme jejich dva základní typy:

- Klasické (stahovací) repo: prodej a následný zpětný odkup cenných papírů, viz obr. č. 2.

Obrázek 2: Klasické (stahovací) repo (3)

- Reverzní (dodávací) repo: nákup a následný prodej cenných papírů

Obrázek 3: reverzní (dodávací) repo (3)

Základní úrokovou sazbou ČNB je dvoutýdenní (2T) repo sazba. Tuto centrální banka aplikuje jako maximální sazbu pro své repo operace, jimiž usměrňuje krátkodobé tržní úrokové sazby. ČNB tímto stahuje přebytek likvidity, a těmito repo operacemi a bankám jako ekvivalent poskytuje cenné papíry. Při sjednání obchodu obě strany uzavírají dohodu o zpětném nákupu, což znamená, že po uplynutí doby splatnosti centrální banka vrátí věřitelské bance zapůjčenou jistinu zvýšenou o dohodnutý úrok a věřitelská banka vrátí zpět poskytnuté cenné papíry. Repo operace provádí ČNB obvykle třikrát týdně formou tendrů s variabilní sazbou. Vyhlášená 2T repo sazba slouží jako maximální sazba, Základní doba trvání těchto operací je 14 dní. (4)

- Povinné minimální rezervy

Jsou tradičním nástrojem centrálních bank, kterým ukládá povinnost ostatních bankám držet dané množství peněžních prostředků ve formě rezerv na účtu u centrální banky. Výše povinných minimálních rezerv je stanoven jako procentuální podíl (tzv. sazba PMR), nyní je rovna 2 %, určená Věstníkem ČNB ze dne 1. října 2003. Základnou pro výpočet jsou

vklady nebankovních subjektů a vybraných cenných papírů se splatností do 2 let, tyto rezervy jsou úročeny 2T repo sazbou, viz výše v textu.

- **Úrokové sazby:** tímto nástrojem může centrální banka ovlivňovat ostatní banky, potažmo celou ekonomiku. Z pohledu ostatních komerčních bank jsou důležité v těchto dvou oblastech:
 - 1) Určují cenu obchodů s centrální bankou
 - 2) Indikují budoucí cíle a plánované kroky centrální banky

Změna úrokových sazeb nemá jasný dopad na chování jednotlivých komerčních bank, závisí to od postavení k centrální bance, zda jsou v roli dlužníka či věřitele. (3)

ČNB vyhláší 3 základní úrokové sazby:

- 1) **Diskontní sazbu:** za tuto si banky ukládají přebytečné peněžní prostředky u ČNB, tzv. přebytečnou likviditu; jedná se o nejnižší úrokovou sazbu na mezibankovním trhu.
- 2) **Repo sazba:** již zmiňovaná výše v textu, limitní sazba, kterou ČNB provádí repo operace s ostatními komerčními bankami.
- 3) **Lombardní sazba:** za tuto sazbu ČNB poskytuje úvěry ostatním komerčním bankám, tzv. lombardní úvěry, které jsou zajištěny cennými papíry. Z těchto 3 základních úrokových sazeb je lombardní sazba nejvyšší, viz obr. č. 4. Tento druh úvěru je nouzovým typem půjčení peněžních prostředků, a to v případě, když má banka finanční problémy s běžnou likviditou.

Z pohledu měnové politiky tvoří diskontní a lombardní sazba určité hranice, ve kterých se pohybují úrokové sazby na mezibankovním trhu. Pokud se tyto mantinely posunou, posouvají se pak i mezibankovní

sazby a následně se promítne i do tržních úrokových sazeb, např. úrokové sazby hypotečních úvěrů.

Tabulka 1: Aktuální úrokové sazby ČNB (4)

Název	Sazba	Platná od
2T repo sazba	4,50%	04.02.2022
Diskontní sazba	3,50%	04.02.2022
Lombardní sazba	5,50%	04.02.2022

- **Ostatní nástroje:** pro aplikaci měnově politických cílů používá ČNB další nástroje měnové politiky, jako např.:
 - **Devizové intervence;** používá se ve snaze předejít kurzovému riziku a zabránit deflaci (znehodnocení domácí měny) a udržení měnové stability.
 - **Úvěrové stropy**
 - **Úvěrové limity**
 - **A další nekonvenční nástroje zřídka používané (3)**

4.1.3 ČNB aktuálně

Bankovní rada ČNB na únorovém měnově-politickém zasedání zvýšila 2T repo sazbu o 0,75procentního bodu na 4,50 %. Také rozhodla o zvýšení diskontní sazby na 3,50 % a lombardní sazby na 5,50 %. Byly vyhodnoceny nejistoty a rizika nové prognózy na horizontu měnové politiky jako výrazné a v celkově jako mírně proinflační. Proinflačním rizikem je možnost slabšího ukotvení inflačních očekávání u 2% cíle ČNB. Rizikem ve směru pozvolnějšího, resp. pozdějšího poklesu domácích úrokových sazeb je případné pomalejší posílení kurzu koruny v důsledku razantního zpřísňování zahraniční měnové politiky či eskalace situace na Ukrajině. Rizikem v tomto směru proti inflaci je naopak možnost mírnějšího růstu spotřeby domácností v reakci na vysoký nárůst cen energií a v jisté míře i konsolidace českých veřejných financí. Nejistotami jsou rozsah přecenění zboží

a služeb v letošním lednu a délka trvání přetížení globálních výrobních a dodavatelských řetězců. (6)

4.1.4 Transmisní kanály

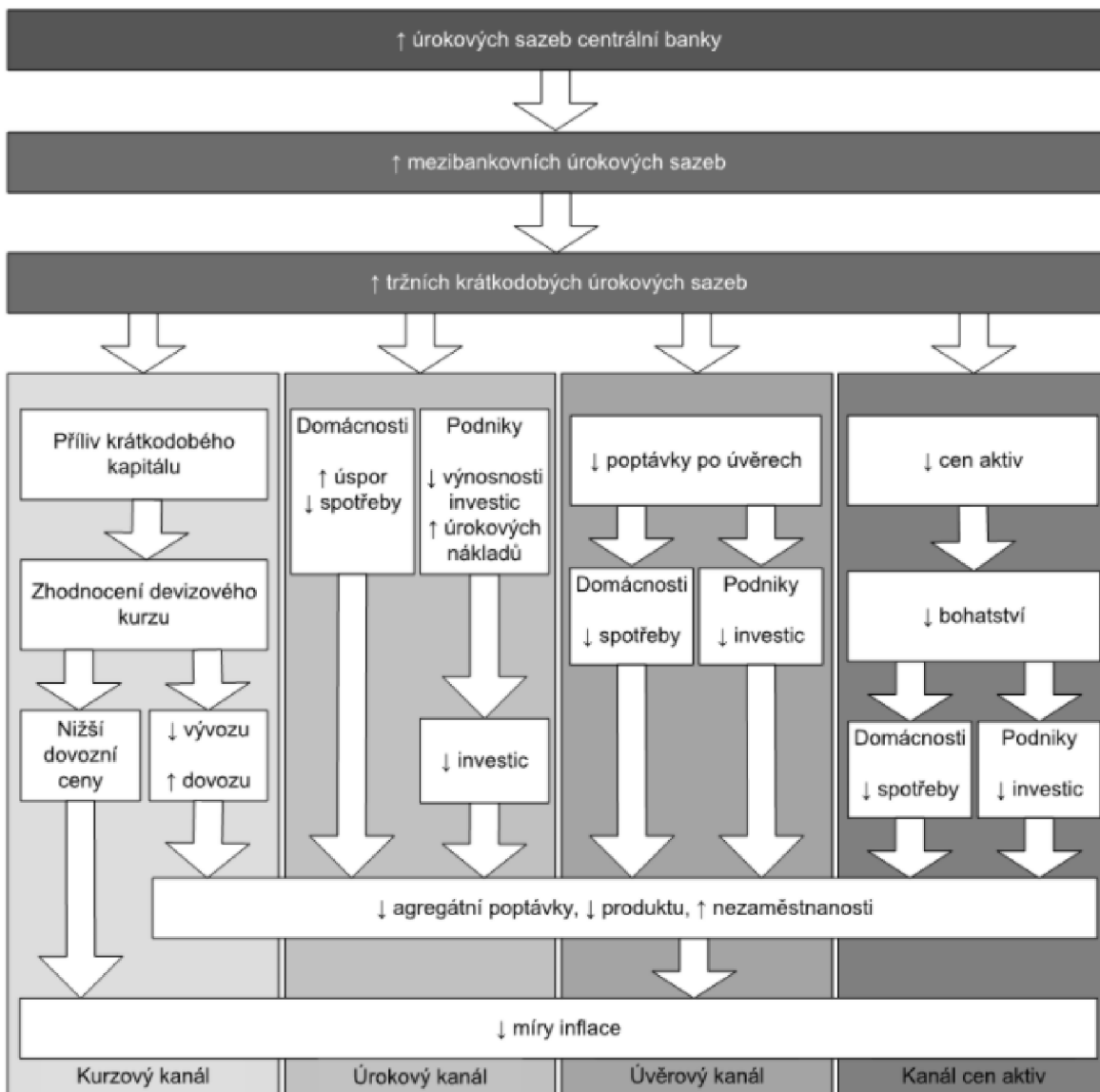
V centrálním bankovníctví funguje tzv. transmisní mechanismus v souvislosti se změnami úrokových sazeb centrálních bank. Výchozí teorie je při zvýšení úrokových sazeb centrální bankou se zvýší úroky na mezibankovním trhu (tj. úroky, za které si banky půjčují mezi sebou), to ovlivňuje úrokové sazby poskytované klientům bank a poté se promítají do jednotlivých transmisních kanálů. V konečném důsledku by měl tento mechanismus vést ke snížení míry inflace. (5)

Níže na obrázku grafické znázornění transmisního mechanismu centrálních bank, kde:

- **Kurzový kanál:** představuje reakci devizového kurzu na zvýšení úrokových sazeb, následkem je příliv spekulativního kapitálu, zvýšení relativní výnosnosti domácích aktiv
- **Úrokový kanál:** vyjadřuje citlivost ekonomických subjektů na zvýšení úrokových sazeb, při jejich růstu se odkládá spotřeba do budoucna, domácnosti tedy šetří, klesá spotřeba a tím i agregátní poptávka. Podniky pak také více investují a méně využívají úvěrových produktů.
- **Úvěrový kanál:** představuje, jakým způsobem ovlivňuje nabídka úvěrů od bank a poptávka po úvěrech ze strany ekonomických subjektů makroekonomické veličiny. Prostřednictvím tohoto kanálu dochází ke změně objemu úvěrů v ekonomice a zároveň tím i množství peněz, což má dlouhodobě vliv na míru inflace v ekonomice.
- **Kanál cen aktiv:** prostřednictvím tohoto kanálu je patrné, že ceny aktiv (akcií, cenných papírů, nemovitostí a komodit) v situaci zvýšení úrokových sazeb v ekonomice většinou klesají, protože snižují

výnosnost aktiv vzhledem k finančním aktivům (úročeným vkladům nebo obligacím). Tím poklesne jejich hodnota v držení ekonomickými subjekty. (5)

Podstatou mechanismu transmisních kanálů je fakt, že změna politicko-měnového nástroje vede, i přes působení přes různé kanály, ke stejnému cíli, snížení míry inflace, tj. jeden z hlavních cílů centrální banky.

Obrázek 4: Kanály transmisního mechanismu (5)

Zde je patrná **restriktivní měnová politika**, která má za úkol utlumit inflační tlak. V tomto případě centrální banka zvyšuje úrokové sazby, stahuje peníze z oběhu anebo zvyšuje povinné minimální rezervy. To má za následek nárůst mezibankovních úrokových sazeb, následně i sazby klientům bank. Firmy i domácnosti si pak méně půjčují, což vede ke snížení objemu peněz v ekonomice, a tak i snížení míry inflace.

Naopak **expanzivní měnová politika** podporuje ekonomický růst uvolněním měnově-ekonomických nástrojů, tj. snížením úrokových sazeb, prodejem domácí měny anebo snížením povinných minimálních rezerv. Tímto nastane opačný efekt předchozího, snížení mezibankovních úrokových sazeb, sazeb klientům bank. Což znamená vyšší poptávka po úvěrech, zvýšení peněz v ekonomice nakupováním statků (růst spotřeby), zvýšení produkce, následně i celkové zaměstnanosti. (5)

5 Financování podniku

5.1 Druhy financování

Klíčovou oblastí fungování samotného podniku je výběr vhodného financování plánovaných investic do dlouhodobého majetku, ať už se jedná o nemovitý anebo movitý majetek. Tyto zdroje je možné klasifikovat dle tří hlavních hledisek.

1) Dle vlastnictví zdrojů:

- Vlastní
- Cizí

2) Dle způsobu získávání zdrojů:

- Interní
- Externí

3) Dle časového hlediska:

- Krátkodobé
- Dlouhodobé

Zlatého pravidlo financování znamená, že by měl být krátkodobý majetek financován krátkodobými zdroji. V praxi je ale použití zlatého pravidla u mnohdy nemožné. V realitě je možné se setkat s tím, že dlouhodobý majetek je financován jak dlouhodobými, tak i krátkodobými zdroji. V tomto případě hrozí riziko nedostatku likvidity, jelikož přeměna dlouhodobého majetku na peněžní prostředky je delší než lhůty splácení krátkodobých zdrojů. (5)

5.1.1 Interní zdroje financování

- **Odpisy**

Samofinancování z odpisů tvoří velmi důležitou a stabilní položku financování. Odpisy vyjadřují postupné opotřebení hmotného a nehmotného investičního majetku. V účetnictví pak představují nákladovou položku, ale v podstatě nejsou skutečným

výdajem peněz, pouze snižují zisk a tím i daňovou povinnost podniku. Odpisy jsou zachyceny na nákladových účtech a vykazují se ve finančním výkaze zisků a ztrát podniku. Oprávky vyjadřují souhrn odpisů dlouhodobého majetku k určitému datu a jsou účetně zachyceny v rozvaze společnosti. Odečtením opravek od pořizovací ceny dlouhodobého majetku, potom máme vyjádřenu zůstatkovou cenu majetku účetní. Dále porovnáním opravek s pořizovací cenou můžeme určit přibližné opotřebenění dlouhodobého majetku, ale to pouze za předpokladu, že odpisy vyjadřují reálné fyzické a morální opotřebenění daného majetku. (5)

Součtem celkových odpisů jsou oprávky, které jsou zachyceny v rozvaze podniku. Po odečtení opravek od pořizovací ceny dlouhodobého majetku, dostaneme zůstatkovou cenu. Pakliže porovnáme oprávky s pořizovací cenou můžeme vyjádřit přibližný stav opotřebenění dlouhodobého majetku, ale pouze s tím, že odpisy vyjadřují reálné fyzické a morální opotřebenění daného majetku.

- **Nerozdělený zisk**

Zisk představuje klíčový zdroj samofinancování podniku. Jedná se o rozdíl mezi výnosy a náklady, respektive mezi příjmy a výdaji. Jsou to prostředky, které nejsou použity na tvorbu fondů ze zisku, k výplatě dividend nebo k jiným účelům. Z hlediska samofinancování je hlavním zdrojem nerozdělený zisk koncem roku. (1)

- **Rezervy, rezervní fond**

Rezervní fond se v dřívějších letech používal pouze na krytí ztrát společnosti, což bylo dané Obchodním zákoníkem, kterému již skončila platnost v roce 2014. Mnoho společností stále drží tento typ rezervního fondu.

Nyní se podle Zákona o obchodních korporacích č. 90/2012 Sb. vytváří zvláštní rezervní fond na vlastní akcie:

§ 316

- (1) Společnost, která vykáže v rozvaze v aktivech vlastní akcie, vytvoří ve stejné výši zvláštní rezervní fond.
- (2) Zvláštní rezervní fond společnost zruší nebo sníží, pokud vlastní akcie zcela nebo zčásti zcizí nebo použije na snížení základního kapitálu.
- (3) Společnost není oprávněna použít zvláštní rezervní fond jinak, než je stanoveno v odstavci 2.

§ 317

Na vytvoření nebo doplnění zvláštního rezervního fondu může společnost použít nerozdělený zisk nebo jiné fondy, které může použít podle svého uvážení. (7)

Rezervy – vedle rezervních fondů se v podnicích vytvářejí obvykle ještě rezervy, které se od rezervních fondů liší způsobem tvorby – zahrnují se do nákladů podniku. Některé rezervy jsou podle daňových zákonů uznávány jako daňový náklad, potom se jedná o zákonné rezervy a jejich výše a použití je stanoveno zákonem. Jedná se o rezervy na opravu dlouhodobého hmotného majetku a ostatní rezervy podle zákona. O ostatních rezervách a použití těchto rezerv rozhoduje sám podnik a potom se na ně nahlíží jako na účetní rezervy.

5.1.2 Externí zdroje financování

Externí zdroje představují významově menší část finančních zdrojů, které podnik používá k profinancování dlouhodobého majetku, ale jsou více pestřejší, což souvisí zejména s rozvojem na současných kapitálových trzích. Externí zdroje akciových společností, které tvoří vlastní kapitál jsou emitované kmenové a prioritní akcie, externí zdroje zahrnované do cizího kapitálu jsou emitované obligace a úvěry. U osobních společností, společností s ručením omezeným a podniků jednotlivců je akciový kapitál představován vklady vlastníků. Mezi externí zdroje financování patří emise akcií nebo dluhopisů, bankovní úvěry, rizikový kapitál, forfaiting, dotace a v neposlední řadě leasing. (5)

- **Emitované akcie a dluhopisy**

Významný podíl na získání kapitálu je emise různých druhů cenných papírů, nejčastěji akcií nebo dluhopisů. Emitent prodává cenné papíry, které nakupují investoři, aby zhodnotili svůj volný kapitál. Nákupem akcií se investoři stávají podílníky na vlastním kapitálu jiného podniku, a tím zároveň vlastníky, akcionáři v konkrétním podniku. U nákupu dluhopisů jsou investoři naopak věřiteli. Cenné papíry mohou být emitovány buď v listinné nebo zaknihované podobě (zaknihované cenné papíry jsou zapsány do zákonem stanovené evidence vedené v ČR Střediskem cenných papírů).

Akcie je majetkový cenný papír, který představuje podíl na majetku podniku, vlastnictví firmy – kupující se stává spolumajitelem. To sebou nese i určitá práva a povinnosti, akcionář má právo spolurozhodovat o ekonomických otázkách společnosti prostřednictvím valné hromady, má právo na výplatu dividendy, podílu na zisku, pokud tak valná hromada rozhodne. Zisk ale může být použit na investice a rozvoj společnosti. Pokud se podnik dostane do finančních potíží a je likvidován, má nárok na tzv. likvidační podíl zůstatku firmy. (5)

Druhy akcií

- Kmenové (základní): běžné akcie, se kterými nejsou spojena žádná další práva a privilegia
- Přednostní (prioritní): tyto akcie zakládají právo na přednostní výplatu dividend i na likvidačním podílu podniku, na druhou stranu mohou mít dle stanov omezená práva při rozhodování
- Zaměstnanecké: akcie vydávané zaměstnancům podniku jako forma odměn a benefitů, motivační prvek
- Akcie na jméno: akcie vázaná pouze na konkrétního akcionáře, který je povinen vykonávat práva a povinnosti osobně, převod akcie je podmíněn rubopisem a předáním
- Akcie na doručitele: akcie není vedena na konkrétního akcionáře, práva a povinnosti uplatňuje jejich držitel, převod je uskutečněn pouze předáním akcie.

Dluhopisy neboli obligace představují naopak pohledávku vlastníka dluhopisu vůči firmě, majiteli cenného papíru je zpravidla 2x ročně vyplácen výnos v podobě úroku a v době splatnosti obligace i jistina, vložená částka. (5)

Dělení dluhopisů

Dle emitenta:

- Státní: emise dluhopisů veřejnoprávními institucemi anebo vládou státu
- Komunální (municipální): emise obcemi anebo městy
- Bankovní: emise bankovními ústavami
- Podnikové: soukromé emise jednotlivých podniků

Dle způsobu úročení:

- S pevným kuponem: neboli s pevným úrokem, tyto dluhopisy mají předem danou výši kuponových plateb
- S pohyblivým kuponem: výše těchto plateb se závisí na výši úroku
- S nulovým kuponem („zero bond“): tento druh dluhopisů nemá žádné kuponové platby, celé úroky jsou splaceny v době splatnosti spolu s výší jmenovité hodnoty. Těmto dluhopisům se také říká **diskontované dluhopisy**, je snížen o hodnotu úroků neboli je diskontován jejich emisní kurz. (5)

• **Bankovní úvěry**

Bankovní úvěr pro společnost představuje cizí zdroj finančních prostředků, pokud samy nemají jejich dostatek anebo nechtějí použít vlastních zdrojů. Tyto získá půjčením si od banky či jiné úvěrové instituce. Pořízení majetku na úvěr představuje další pozitiva, a to především, že majetek se stává okamžitě vlastnictvím kupujícího, který má právo tento majetek daňově odepisovat, také úroky z úvěru daňově uznatelným nákladem.

Nevýhodou pořízení majetku na úvěr jsou náklady spojené s vlastním nákupem, které musí podnik vynaložit. Jedná se zejména o nákladové úroky z úvěrů, poplatky za vedení úvěrového účtu, poplatky za vyřízení žádosti o úvěr a další. V neposlední

řadě je nutno zmínit fakt, že přijmutím úvěru dochází k účetnímu zadlužení podniku, které se následně objeví v rozvaze jako zvýšení cizích zdrojů na straně pasiv. (2)

O bankovních úvěrech bude pojednáno v samostatné kapitole dále.

- **Rizikový kapitál**

Rizikový kapitál, označuje se také jako rozvojový kapitál anebo převzaté z angličtiny Venture kapitál, je druhem kapitálu, který se využívá zejména k financování inovativních projektů a začínajících firem, tzv. start-up, nemajících vlastní kapitál pro svůj začátek anebo rozvoj. Představuje tedy středně až dlouhodobé investice do těchto podniků.

Je důležité, aby podnik měl potenciál k růstu, a proto předkládá svůj podnikatelský záměr, aby nalákal investory, projekt musí zaujmout, jedná se o více rizikové investování. Prostředky se po dohodě vkládají většinou prostřednictvím základního kapitálu anebo se využívá forma tzv. konvertibilního dluhopisu – typ půjčky, u které se předpokládá, že se pře-konvertuje do akcie, podílu na společnosti. V den splatnosti dluhopisu investor obdrží akcie s předem dohodnutou slevou, která se pohybuje mezi 10 a 30 procenty, je to odměna za investici v ranném stádiu podnikání, takže je považována za rizikovější. Nevýhodou této investice je neúspěch podnikatelského záměru. V případě selhání projektu je konvertibilní dluhopis výhodnou variantou z toho důvodu, že investor je stále dlužníkem společnosti, a vymáhání částky je snazší, než kdyby vstoupil přímo do majetkové struktury podniku. (8)

- **Forfaiting**

Forfaiting představuje alternativní formu financování, jedná se o prodej zajištěné exportní pohledávky specializované společnosti, tzv. forfaitérovi, a to je banka nebo forfaitingová organizace. Odkupem pohledávky forfaitingová společnost přebírá veškerá rizika vyplývající z nezaplacení částky ze strany odběratele anebo ručitele.

Pohledávka musí splňovat několik kritérií:

- z časového hlediska je střednědobá až dlouhodobá, zpravidla delší než 90 dnů
- musí být zajištěná směnkou anebo bankovní zárukou

Výhody forfaitingu:

- po odkupu okamžitý přístup k hotovosti
- flexibilní služba podnikatelům
- profinancování delších pohledávek

Cenou za forfaitingovou službu je diskont, částka, o kterou je ponížena nominální hodnota pohledávky. Diskont zahrnuje:

- referenční sazbu forfaitingové společnosti, její výše závisí na ceně zdrojů, dále dle objemu, splatnosti atd.
- rizikovou prémii, která závisí na celkové rizikovosti obchodu, klienta
- čistou marži, ta by měla pokrýt náklady společnosti a vytvořit nějaký zisk

• **Investiční dotace**

Dotace jsou poskytovány z úrovně státu, z krajské úrovně nebo úrovně obcí. Hlavním zásadním zdrojem pro dotace je Evropská unie se svými programy a projekty. Z hlediska jejich povahy se rozlišují na investiční a neinvestiční dotace.

Investičními dotacemi jsou označovány dotace na pořízení dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku a jeho technického zhodnocení, kde použití dotace snižuje ocenění majetku. Jde tedy o finanční investiční náklady, tedy ty, které vstupují do pořizovací ceny dlouhodobého majetku. Jedná se o cenu pořízení majetku a další vedlejší náklady na jeho pořízení. Ve všech případech je nutné vždy dodržet podmínky pro poskytnutí a použití dotace ze smlouvy – u dotací z EU jde většinou o podíl 80 % ze zahraničí a 20 % vlastních prostředků. Minimální částka pro pořízení investice je dle Zákona o dani z příjmu č. 586/1992 Sb. změnou Zákonem č. 609/2020 Sb., účinného od 1.1.2021 nyní 80 000,- Kč pro pořízení majetku i jeho

technického zhodnocení. Poskytnutí dotace na dlouhodobý hmotný majetek se bude účtovat v souladu s Českým účetním standardem č. 017 – Zúčtovací vztahy a § 47 odst. 5 vyhlášky č. 500/2002 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o účetnictví. (9)

Druhy investičních dotací, např.:

- Dotace na stroje a technologie
- Dotace na výzkum a vývoj
- Dotace na rekonstrukce a zateplení budov
- Dotace na ICT a digitalizaci

Jako neinvestiční dotaci můžeme považovat ostatní provozní záležitosti jako jsou opravy, drobné rekonstrukce, podpora sportu, zaměstnanosti apod.

Druhy neinvestičních dotací:

- Dotace na zaměstnanost a zaměstnance
- Dotace na vzdělávání a rekvalifikace
- Dotace na ekologické programy
- Dotace na oživení hospodářství (provozní záležitosti)
- Dotace na modernizaci (drobného charakteru)

Vždy je nutné si pozorně pročíst podmínky dotační smlouvy a respektovat je, neboť při porušení dotačních podmínek, za nichž byla dotace poskytnuta, by byla účetní jednotka povinna finanční prostředky vrátit, popř. také zaplatit penále dle smlouvy. (9)

- **Leasing**

Leasing je další alternativou k financování majetku v podniku. Není třeba mít k dispozici větší množství peněžních prostředků, předmět leasingu je postupně splácen.

Samotný pojem leasingu pochází z angličtiny, ze slova „lease“, který má význam pronájem, potažmo smlouva o pronájmu. Jedná se tedy o pronájem anebo nájem hmotných i nehmotných věcí a práv, kdy specializující se společnost, leasingová společnost anebo banka (pronajímatel), poskytuje za určitou cenu právo danou věc v průběhu doby pronájmu užívat. Podstatou leasingu je, že pronajímaný majetek zůstává po celou dobu pronájmu ve vlastnictví pronajímatele. Předmětem je pouze právo tento majetek používat. (2)

Leasingu se práce bude věnovat podrobněji v samostatné kapitole.

5.1.3 Krátkodobé financování

Financování s ohledem na čas je velmi důležité hledisko, protože peníze přístupné v kratším horizontu jsou cennější než stejné peníze v delším horizontu.

Krátkodobé financování je součástí krátkodobého finančního managementu, rozhodnutí přináší důsledky v horizontu do 1 roku. Představuje zejména sestavení vhodné struktury krátkodobých pasiv – zdrojů financování podniku, krátkodobými zdroji by měl být financován krátkodobý (oběžný) majetek. Toto pravidlo nazýváme zlaté bilanční pravidlo. Přičemž platí, že část oběžného majetku bývá financována také dlouhodobým kapitálem, jedná se např. o zásoby, které v podniku zůstávají trvale. (1)

Cílem krátkodobého financování je:

- včasné uhrazení všech splatných závazků,
- eliminování situace, kdy podnik zároveň čerpá krátkodobý úvěr, a přitom disponuje krátkodobým finančním majetkem,

- veškerý finanční majetek, kterým podnik disponuje, přinášel výnos v podobě úroku,
- minimalizování nákladů na krátkodobé finanční zdroje a zároveň maximalizování výnosů z dočasně volného finančního majetku podniku. (1)

Nástroji krátkodobého financování jsou:

- **dodavatelský úvěr:** poskytuje dodavatel svému odběrateli tím, že mu umožňuje uhradit dodávku zboží či služeb se zpožděním (obvyklá splatnost faktur je 14–90 dní). Odběrateli vzniká závazek vůči dodavateli, pro odběratele pak slouží dodavatelský úvěr, neuhrazená pohledávka, jako krátkodobý zdroj financování. Tato možnost uhradit fakturu za zboží či služby s časovým odstupem poskytuje odběrateli možnost dočasně využít případné volné finanční prostředky jiným způsobem nebo v případě, že volnými zdroji podnik okamžitě nedisponuje, nemusí si je opatřovat jiným způsobem, např. formou úvěru, který sebou nese další výdaje – placené úroky. Dodavatelský úvěr sice není primárně úročen, ale přesto částka dodavatelského úvěru (fakturovaná částka) zahrnuje pro dodavatele i určitou odměnu za to, že umožní svému odběrateli její úhradu později a nikoli okamžitě. V případě, že dodavatel poskytuje skonto, je možné tento skrytý úrok vyčíslit. (1)
- **zálohy od odběratelů:** další formou krátkodobého financování jsou zálohy, které dodavatel obdrží od svých odběratelů před tím, než bude uskutečněna dodávka zboží nebo služeb. Tyto prostředky obvykle slouží dodavateli k pořízení zásob anebo materiálu potřebných k realizaci zakázky. Zálohy od odběratelů rovněž nejsou úročené. (1)
- **krátkodobé bankovní úvěry:** bankovní úvěry splatné do 1 roku, např. kontokorentní úvěry neboli přečerpání běžného účtu, provozní úvěr, směnečné úvěry anebo lombardní úvěr. (1)

- **postoupení pohledávek:** možnost získání peněžních prostředků v kratším časovém horizontu umožňuje postoupení pohledávky, v praxi dochází k postupování pohledávek často, zejména mezi podnikateli. Postupitel, tj. původní věřitel, postupuje pohledávku postupníkovi, tj. novému věřiteli, na základě smlouvy o postoupení pohledávky. Pro postoupení pohledávek není potřeba souhlas dlužníka postupitele. Smlouva tedy může být uzavřena také bez vědomí dlužníka. V praxi se Smlouva obvykle uzavírá v písemné podobě, přestože to občanský zákoník nevyžaduje. Předmětem postoupení je pohledávka, tj. právo věřitele na určité plnění. Pohledávka se nemusí postupovat v plné hodnotě, ale lze postoupit i její část. Pokud není ve Smlouvě stanoveno jinak, postoupením pohledávky se postupuje také příslušenství a práva s pohledávkou spojená včetně zajištění. (1)

- **nesplacené závazky podniku:** podobně jako u dodavatelského úvěru představuje odklad splatnosti jakéhokoli závazku pro podnik významný zdroj krátkodobého kapitálu. Nemusí si totiž peněžní prostředky opatřovat jinde, příp. může volný kapitál využít jiným způsobem. Jsou to ostatní dosud nevyplacené závazky společnosti jako jsou mzdy zaměstnanců, dosud neuhrazené daně, závazky ke společníkům apod. (1)

5.1.4 Dlouhodobé financování

Dlouhodobé financování představuje zdroje financování dlouhodobého majetku. Přednostně je sem zahrnuto financování pořízení, obnovy či rozšíření investičního majetku. Tato kategorie obsahuje i financování tzv. trvale oběžného majetku, což je ta část oběžného majetku, která je v podniku přítomna trvale. Z toho vyplývá, že je potřeba udržet určitou část oběžného majetku k zabezpečení plynulosti výroby, jednotlivé fáze koloběhu výroby v podniku probíhají „vedle sebe“ i „za sebou“, tzn., že tyto činnosti na sebe pouze nenavazují, ale překrývají se. (5)

Zatímco v rámci krátkodobého financování podnik řeší provozní stránku podniku, dlouhodobé financování přispívá k efektivnímu řešení strategických cílů. Tyto dlouhodobé zdroje mají splatnost delší než 1 rok.

Pro podnik jsou zásadní především interní zdroje financování, dlouhodobé, a to jsou již zmiňované odpisy dlouhodobého majetku a také nerozdělený zisk minulých let. Při využití dlouhodobých interních zdrojů podniku, hovoříme o samofinancování, které nezatíží společnost dalšími náklady. Nezvyšuje se ani počet vlastníků (akcionářů), pokud by podnik vydával akcie a ani věřitelů, v případě vydání dluhopisů – v případě využití dlouhodobých externích zdrojů. (5)

Nerozdělený zisk je v jeden z nejvýznamnějších interních dlouhodobých zdrojů financování podniku, představuje tu část zisku po zdanění, která nebyla použita na výplatu podílů vlastníkům (např. v podobě dividend), nebyla přidělena do rezervního ani do jiných fondů ani nebyla použita např. na zvýšení základního kapitálu. Jedná se o částku, která zbývá po ukončení procesu rozdělování zisku. (1)

5.2 Úvěr

Pro bankovní ústavy poskytování úvěrů představuje jednu ze základních a velmi důležitých produktů, které banky svým klientům nabízejí. Úvěr umožňuje klientům banky získat finanční prostředky v relativně krátkém čase. V případě komerčních bank jsou úvěry rozhodující částí aktiv, které jsou sice poměrně rizikové, ale za to přinášejí vyšší výnosy ve formě přijatých úroků. Základním zdrojem příjmů komerčních bank jsou úrokové platby spojené s úvěrem. Výše úrokových sazeb, za kterou komerční banky poskytují úvěry, jsou ovlivněny likviditou úvěru, jeho rizikem a dobou splatnosti. Na druhé straně dlužníkovi vzniká závazek zaplatit za zapůjčené peněžní prostředky dohodnutý úrok, splatit v dohodnutých termínech najednou nebo postupně jistinu dluhu a řádně plnit další povinnosti, ke kterým se dlužník zavázal v úvěrové smlouvě. Bankovní úvěry se dělí na krátkodobé a dlouhodobé. Krátkodobé úvěry se používají především k provoznímu financování

podniku, dlouhodobé k financování investičních záměrů podniku, jako např. pořízení dlouhodobého majetku. (5)

5.2.1 Druhy úvěrů

1) Kontokorentní úvěr

Úvěr banka poskytuje klientovi v rámci jeho běžného účtu, kontokorent neboli přečerpání nemusí klient čerpat hned, ale v případě potřeby může vyčerpat peněžní prostředky do mínusu až do výše sjednaného úvěrového rámce (tj. maximálního přístupného debetu), který je smluvně sjednán. Pokud klient tento rámec poruší a vyčerpá více, je to zpravidla pod sankcí. Kdyby se to stávalo pravidelně, banka stanoví nepřekročitelný limit. Typově se jedná o krátkodobý úvěr, a při pravidelném využívání se může stát i dlouhodobým, pokud je splatnost delší než 1 rok.

Kontokorentní úvěr patří mezi nejdražší úvěry, cena za vyčerpanou částku, placený úrok, patří k nejvyšším na trhu. To je výhodou pro banku, na druhou stranu je zde riziko nevyužitých úvěrových zdrojů při nečerpání sjednané částky přečerpání účtu a prostředky zůstávají nevyužité a nepřinášejí bance úroky.

Tento typ úvěru se využívá jednak při financování oběžného majetku, při sezonních výkyvech, určité vyrovnání v likviditě anebo výdaje na krátkodobé investiční výdaje. (5)

2) Eskontní (směnečný) úvěr

Zakládá se na nákupu směnek bankou, tzv. eskont před splatností a se srážkou úroku (diskontu). V praxi se jedná o to, že klient nemá právo na peněžní prostředky před splatností směnky, a proto ji odkupuje banka a tím klientovi poskytne eskontní úvěr. Při dospělosti směnky banka předloží směnku směnečnému dlužníkovi k proplacení.

Směnečný úvěr je pro banku velmi jistý, zajištěný směnkou, a pro klienta není tak nákladný jako např. kontokorentní úvěr. Náklady klienta tvoří sražený úrok (diskont), úvěrová provize, případně další náklady. Tento typ úvěru banka poskytuje pouze dobrým klientům, je možné jej poskytovat jednorázově anebo opakovaně, banka klientovi poskytne úvěrový rámec, tzv. směnečné obligo a do této výše může klient úvěr čerpat. (5)

3) Lombardní úvěr

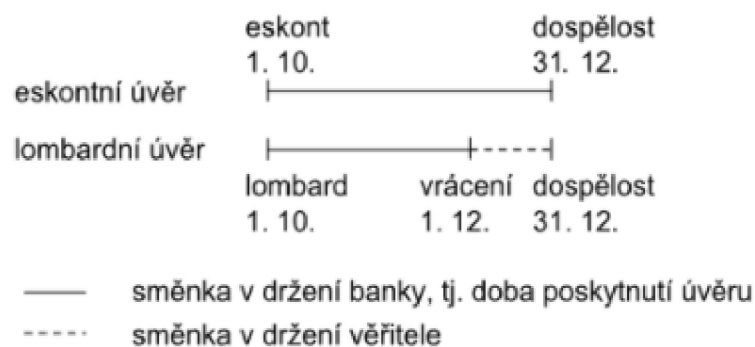
Další zajištěný úvěr je lombardní úvěr, který je zajištěn movitou věcí anebo právem. Je smluven na pevnou částku po celou dobu lhůty. Zástava je velmi likvidní aktiva, rychle realizovatelné hodnoty, pokud by jejich hodnota klesla, musí být navýšeny. Banka poskytne pouze 50-80 % z celé částky zástavy.

Podle druhu zástavy jde o lombard na:

- Cenné papíry (akcie, obligace)
- Směnky (krátkodobější než u eskontu) – rozdíl viz obrázek níže.
- Pohledávky
- Zboží (zástavou je warrant – skladový list)
- Drahé kovy

Úrok u lombardního úvěru je nižší než u směnečného a kontokorentního úvěru. Lombardní úrokovou sazbu využívá v rámci měnové politiky i ČNB, kdy zástavou jsou státní cenné papíry. (5)

Na obrázku je graficky znázorněn rozdíl mezi lombardním (v případě lombardu na směnku) a eskontním úvěrem.

Obrázek 5: Rozdíl mezi lombardním a eskontním úvěrem (5)

4) Hypoteční úvěr

Zajištěný úvěr zástavním právem k nemovitosti, typem dlouhodobý, poskytovaný na dobu delší než 1 rok. Může být poskytován buď jako účelový na nákup nemovitosti, rekonstrukce anebo jako neúčelový na cokoliv jiného, ale zástavu stále představuje nemovitost. Banka si zajišťuje prostředky na poskytnutí hypotéky emisí hypotečních zástavních listů, které jsou pak finálně zajištěny zástavním právem k nemovitostem. Proto je tento typ úvěru i cenné papíry velmi bezpečný. Také je nejlevnějším typem z uvedených druhů úvěru, banky jej poskytují za nejnižší úrok. (5)

5) Investiční úvěr

Dlouhodobý typ úvěru se splatností nad 1 rok pro podnikatelské subjekty k financování různých investičních záměrů jako je výstavba provozní haly, nákup nové linky, pracovního stroje a jiných dlouhodobých hmotných aktiv. Banky poskytují různé podmínky dle znalosti klienta a posouzení jeho bonity a schopnosti splácet. Z tohoto typu úvěru bude práce vycházet v praktické části.

5.2.2 Účetní aspekty úvěru

Úvěry v účetnictví evidujeme jako pasivum neboli zdroje. Pro úvěrů splatné do 1 roku je vyhrazena účtová skupina 23 – Krátkodobé úvěry, kde se pro tento účel používá stejnojmenný účet 231 – Krátkodobé úvěry. Ve výkazu rozvahy je uveden v části pasiv, konkrétně oddíl C.II.2 – Závazky k úvěrovým institucím. Na účtu 231 se účtuje o krátkodobých úvěrech poskytnutých bankami a úvěrovými institucemi a dále o úvěrech kontokorentních, pokud nejsou řešeny v rámci běžného účtu.

Eviduje-li účetní jednotka více krátkodobých úvěrů, účtuje o každém z nich na samostatném analytickém účtu. První zápis na účtu 231 je pořízen na základě oznámení příslušné úvěrové instituce o poskytnutém úvěru, případně na základě prvního výpisu z úvěrového účtu. Viz níže tabulka zobrazuje základní účtování o krátkodobém úvěru, kde jsou použity tyto účty (10):

221 – běžný účet

231 – krátkodobé úvěry

261 – peníze na cestě

321 – dodavatelé

379 – ostatní závazky

Text	MD/D
1. Poskytnutí krátkodobého úvěru – převod peněz na běžný účet	
a) dle výpisu z BÚ	221/261
b) dle výpisu z úvěrového účtu	261/231
2. Poskytnutí úvěru přímou úhradou dluhu – faktura dodavatele/smlouva apod.	321, 379/231
3. Splátka úvěru z běžného účtu	231/221

Obrázek 6: Účtování v souvislosti s účtem 231 - krátkodobé úvěry (10)

Pro účtování dlouhodobých úvěrů je určen účet 461 – Dlouhodobé závazky k úvěrovým institucím ze stejnojmenné účtové skupiny 46. Ve výkazu rozvahy je umístěn v pasivech v části C.I.2 – Závazky k úvěrovým institucím a C.II.2 – Závazky k úvěrovým institucím, přičemž je rozdělena jeho krátkodobou část – tedy splátky, které mají být uhrazeny v

následujících 12 měsících po rozvahovém dni, a dlouhodobou část – tj. zbytek splátek. Účet 461 slouží pro zachycení dlouhodobých úvěrů poskytnutých bankou či úvěrovou společností a úvěrů poskytnutých při eskontu směnek. Analytická evidence k účtu 461 je vedena stejně jako v případě účtu 231. V tabulce níže jsou uvedeny vybrané operace spojené s dlouhodobými úvěry, kde jsou uvedeny stejné účty jako v tabulce výše (10):

Text	MD/D
1. Poskytnutí dlouhodobého úvěru převodem peněz na běžný účet	
a) dle výpisu z BÚ	221/261
b) dle výpisu z úvěrového účtu	261/461
2. Poskytnutí dlouhodobého úvěru k přímé úhradě dluhu	321, 379/461
3. Splátka dlouhodobého úvěru	
a) dle výpisu z běžného účtu	261/221
b) dle výpisu z úvěrového účtu	461/261
4. Prodloužení lhůty splatnosti krátkodobého úvěru nad 1 rok	231/461

Obrázek 6: Účetní operace s účtem 461 - dlouhodobé úvěry (10)

Účetnictví dále v případě úvěru zachycuje placené úroky, které jsou pro společnost daňovým nákladem dle Zákona o daních z příjmů §24. Účetní jednotka je eviduje na nákladovém účtu 562, analyticky dále členěný dle druhů anebo jednotlivé úvěry mají svoji syntetickou podobu. Na konci účetního období se nákladové (a výnosové) účty projeví v hospodářském výsledku na účtu zisků a ztrát. (10)

5.2.3 Daňové aspekty úvěru

Subjekty, které se rozhodnou pro pořízení investice jako druh financování úvěr je důležitá i stránka daňová, která pak zásadně ovlivní výši jejich daně z příjmu anebo cash flow v případě DPH. Velmi významný daňový aspekt mají v rovině pořízení dlouhodobého investičního majetku také odpisy, které jsou významnou součástí interního financování podniku, jak je již zmiňováno v kapitole 5 – Financování podniku.

- **Daň z příjmu**

Pořízení dlouhodobého investičního majetku také významně ovlivňuje základ daně společnosti, který je v podstatě stanoven odečtením daňově uznatelných nákladů daných Zákonem o daních z příjmů č. 586/1992 Sb. od celkových výnosů společnosti za dané účetní období. Tyto daňově uznatelné položky jsou přesně dané zmíněným zákonem v §24.

Výdaje (náklady) vynaložené na dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů se pro zjištění základu daně odečtou ve výši prokázané poplatníkem a ve výši stanovené tímto zákonem a zvláštními předpisy. Ve výdajích na dosažení, zajištění a udržení příjmů nelze uplatnit výdaje, které již byly v předchozích zdaňovacích obdobích ve výdajích na dosažení, zajištění a udržení příjmů uplatněny. Pokud poplatník účtuje v souladu se zvláštním právním předpisem některé účetní operace kompenzovaně, posuzují se náklady, jejichž uznatelnost je limitována výší příjmů s nimi souvisejících, obdobně jako by byly účtovány odděleně náklady a výnosy.
(11)

Samotná splátka úvěru nemá žádný daňový dopad, jelikož se jedná o finanční vyrovnání, jak je vidět v kapitole 5.2.1 Účetní aspekty úvěru, ovlivňuje tak tedy pouze cash flow podniku.

Daňově uznatelným nákladem jsou pak jsou **výdaje na placené úroky** bance za úvěr, účtované na účtech skupiny 562.

Vzhledem k tomu, že investiční majetek je pořizován přímo podnikem, stává se majetkem společnosti a je evidován na majetkových účtech ve skupině 02 a zároveň je vykazován v rozvaze na straně aktiv. Vzniká tedy možnost majetek odepisovat. **Odpisy dlouhodobého majetku**, jsou položkou daňových nákladů a zároveň významným interním zdrojem financování, jak je uvedeno v předešlých kapitolách. Podmínky, za kterých jsou odpisy považovány za daňové, jsou definované Zákonem o daních z příjmů č. 586/1992 Sb. v §26, kde se hmotným majetkem rozumí samostatná movitá věc anebo soubor movitých věcí s pořizovací hodnotou minimálně 80 000,- Kč a dobou použitelnosti delší než 1 rok, dále stavby,

budovy, jejich příslušenství, pěstitelské celky, zvířata a další majetek dále v zákoně uvedený v odst. 3. (11)

Odpis je pak roční částka spočítaná dle zákona buď rovnoměrně anebo zrychleně a tímto vstupuje jako suma, která snižuje základ daně společnosti.

- **DPH**

Pokud podnikatelský subjekt nakoupí majetek na úvěr, za takový nákup obdrží fakturu a pokud dodavatel i odběratel jsou plátcí DPH, tak je na dokladu vyčíslena i částka DPH, kterou si kupující společnost má nárok odečíst z částky DPH v daňovém přiznání. Do účetnictví a do majetku vstupuje hodnota pořizovaného majetku v částce bez DPH.

Samotná splátka bankovního úvěru je osvobozena od DPH dle Zákona o DPH č. 235/2004 Sb. odst. 2).

5.2.4 Právní aspekty úvěru

Z právního hlediska je úvěrem poskytnutí peněžních prostředků na základě uzavřené smlouvy o úvěru. Práva a povinnosti vyplývající z uzavřené smlouvy jsou dána Zákonem občanským zákoníkem č. 89/2012. Občanský zákoník nestanoví pro smlouvu o úvěru žádnou formu, nemusí být tedy uzavřena písemně a je možné ji uzavřít i ústně, případně i konkludentně. Písemná forma je velmi doporučována. Smlouva, ve které se sjednává spotřebitelský úvěr, vyžaduje vždy písemnou formu – viz § 104 zákona č. 257/2016 Sb., o spotřebitelském úvěru.

Za úvěr je tedy považován obchodní závazkový vztah, ve kterém se jedna smluvní strana – věřitel zavazuje poskytnout druhé smluvní straně – dlužníkovi na žádost peněžní prostředky v určité částce dlužník se zavazuje tyto prostředky vrátit a zaplatit úroky. Poskytování úvěrů je sice základní činnost bank, ty ale nemusí být výlučnými věřiteli, jsou jen v porovnání s ostatními věřiteli poskytujícími úvěr věřiteli nejčastějšími.

Základní náležitosti smlouvy o úvěru vyplývající z Občanského zákoníku §2395:

- ✓ povinnost úvěrujícího poskytnout úvěrovanému na jeho požádání peněžní prostředky do určité částky,
- ✓ povinnost úvěrovaného poskytnuté peněžní prostředky vrátit,
- ✓ povinnost úvěrovaného zaplatit úroky. (12)

5.3 Leasing

Leasing je jedním z běžně využívaných nástrojů tržní ekonomiky k financování majetku. Jeho počátky se datují v padesátých letech 20. století v USA a v zemích západní Evropy od let šedesátých. U nás se leasing začal využívat až s rozvojem tržní ekonomiky.

Obecně leasing je prostředkem, který umožňuje užívat předmět leasingu, věci či práv, které jsou ve vlastnictví jiné společnosti na dohodnutou dobu. Významově je leasing pronájem či nájem hmotných či nehmotných věcí anebo práv. Ten je poskytován zpravidla dlouhodobě, na dobu určitou až do úplatného užívání příjemce leasingu. Leasingové produkty zdůrazňují uživatelský, pořizovací anebo obslužný charakter. Leasing podporuje ekonomický rozvoj v tržním hospodářství, pomáhá startu začínajících podnikatelů díky pružnosti a dostupnosti leasingových produktů je vhodný zejména pro malé a střední podnikatele a podniky. (2)

5.3.1 Druhy leasingu

V praxi rozlišujeme 2 základní druhy leasingu, kritériem pro jejich rozlišení je rozsah přenosu vlastnických a uživatelských rizik z poskytovatele leasingu na příjemce leasingu a celková délka operace. (2)

1) Finanční leasing

V rámci finančního leasingu (finančního pronájmu) se postupuje odpovědnost za předmět leasingu (údržba, opravy, riziko poškození atd.) na příjemce leasingu. Doba finančního leasingu se odvíjí z daňových předpisů a blíží se odpisové době příslušného předmětu

leasingu. Tento typ leasingu je volen v tom případě, když nájemce (příjemce leasingu) má zájem o perspektivní vlastnictví předmětu leasingu.

2) Operativní leasing

Operativní (provozní) leasing je využíván v krátkodobém až střednědobém horizontu. Smlouvy o tomto typu leasingu jsou uzavírány na kratší dobu, než je jejich fiskální životnost (doba odepisování dle daňových předpisů). Odpovědnost za předmět leasingu v tomto případě zůstává na leasingové společnosti, odpovídá za provozuschopnost předmětu leasingu, za jeho údržbu i opravy. Při poruše předmětu zajistí náhradní předmět užívání s podobnými parametry. Po ukončení leasingové smlouvy je předmět vrácen zpět leasingové společnosti. Operativní leasing je v mnoha ohledech blízký nájemnímu vztahu.

(2)

Další z běžně využívaných leasingových produktů je:

Zpětný leasing

Pro tento typ leasingu je typické, že smyslem obchodu není jen samotný předmět leasingu, ale pro příjemce leasingu je důležitý i aspekt optimalizace kapitálové struktury, dosažení rovnováhy mezi vlastními a cizími zdroji financování aktiv. V rámci tohoto obchodu leasingová společnost odkoupí předmět leasingu od společnosti (příjemce leasingu) a následně jej zpětně poskytne původnímu majiteli jako finanční leasing. Smyslem této transakce je získání potřebných prostředků při časovém nesouladu mezi poskytnutým úvěrem a životností předmětu. (13)

5.3.2 Účetní aspekty leasingu

V případě využití leasingu jako druhu financování dlouhodobého majetku společnost nevlastní předmět leasingu, tak nemá možnost evidovat tento majetek ve skupině 02 (dlouhodobý majetek odepisovaný) a provádět daňové odepisování. Leasing se tedy v účetnictví jeví jako nájem placený v jednotlivých splátkách dle smlouvy o leasingu. Tyto

splátky jsou pro společnost daňovým nákladem ve smyslu zmiňovaného Zákona o daních z příjmů č. 586/1992 Sb. §24. V účetnictví jsou pak účtovány na účet skupiny 51 služby, které patří do nákladových účtů.

Nájemce musí dodržovat zásadu časového rozlišování nájemného, tzn. že jako daňový náklad u nájemce může být vykázán pouze podíl nájemného, který časově a věcně souvisí s daným zdaňovacím obdobím. Povinnost časově rozlišovat nájemné mají všechny účetní jednotky, které vedou účetnictví v souladu se Zákonem o účetnictví. Nájemce, který vede účetnictví ve své účetní evidenci má povinnost časově rozlišit placené nájemné formou nákladů příštích období. Viz níže v tabulce příklad účtování leasingu s akontací (zvýšená 1. splátka leasingu). Použité účty:

321 – dodavatelé

343 – DPH

381 – náklady příštích období (časové rozlišení)

Tabulka 2: Příklad účtování leasingu (vlastní zpracování)

	MD	D
Předpis zvýšené splátky – akontace	381	321+343
Předpis měsíční splátky	518	321+343
Podíl akontace v účetním období	518	381

5.3.3 Daňové aspekty leasingu

Daňovou uznatelnost nákladů vynaložených na leasingové splátky také upravuje Zákon o daních z příjmů č. 586/1992 Sb., stanovuje také přesné podmínky, co je finančním leasingem a vymezuje daňovou uznatelnost splátek leasingu. Pokud příjemce leasingu tyto podmínky nezná a nesplní je, může se stát, že se původně daňově uznatelné nájemné změní v daňově neuznatelné, což může znamenat sankce pro takového nájemce.

- 1) Finančním leasingem se pro účely daní z příjmů rozumí přenechání hmotného majetku vlastníkem k užití uživateli za úplatu, pokud
- a. je při vzniku smlouvy
 - ✓ ujednáno, že po uplynutí sjednané doby **převede vlastník** předmětu finančního leasingu **vlastnické právo** k němu za kupní cenu nebo bezúplatně na uživatele předmětu finančního leasingu, nebo
 - ✓ ujednáno právo uživatele na převod podle bodu 1,
 - b. ke dni převodu vlastnického práva **není kupní cena vyšší než zůstatková cena** vypočtená ze vstupní ceny evidované u vlastníka, kterou by předmět finančního leasingu měl při rovnoměrném odpisování bez zvýšení odpisu v prvním roce odpisování, s výjimkou případu, že by předmět finančního leasingu byl při tomto odpisování již odepsán ve výši 100 % vstupní ceny,
 - c. je při vzniku smlouvy ujednáno, že po dobu trvání finančního leasingu budou na uživatele **převedeny uživatelská práva k předmětu leasingu**, povinnosti spojené s péčí o předmět leasingu a rizika spojená s užíváním předmětu leasingu a
 - d. je splněna **minimální doba finančního leasingu**; doba finančního leasingu se počítá ode dne, kdy byl předmět finančního leasingu uživateli přenechán ve stavu způsobilém obvyklému užívání.
- 2) Minimální dobou finančního leasingu je minimální doba odpisování hmotného majetku uvedená v § 30 odst. 1 nebo doba odpisování podle § 30a nebo 30b v okamžiku uzavření smlouvy. Pro účely určení minimální doby finančního leasingu se **minimální doba odpisování hmotného majetku** odpisovaného podle § 30 odst.1 zařazeného v odpisové skupině 2 až 6 podle přílohy č. 1 k tomuto zákonu **zkracuje o 6 měsíců.** (viz tabulka níže)

3) Na finanční leasing se nevztahují ustanovení tohoto zákona o nájmu. (11)

Tabulka 3: Zkrácená doba leasingu dle ZDP (2)

Odpisová skupina	Minimální doba leasingu
1	3 roky (36 měsíců)
2	4 roky a 6 měsíců (54 měsíců)
3	9 let a 6 měsíců (114 měsíců)
4	19 let a 6 měsíců (234 měsíců)
5	29 let a 6 měsíců (354 měsíců)
6	49 let a 6 měsíců (594 měsíců)

5.3.4 Právní aspekty leasingu

V právním řádu ČR leasing není přesně definován. Proto posouzení některých pojmů a hledisek leasingových obchodů je v praxi často nejednotné, a to, protože leasingová smlouva není definována žádným právním předpisem. V praxi se někdy aplikují ustanovení občanského zákoníku o nájemní smlouvě na smlouvy o operativním pronájmu, protože vychází ze stejných ekonomických a právních charakteristik, ale žádná ustanovení občanského zákoníku se netýkají přímo oblastí operativního leasingu. Jedná se např. o to, že občanský zákoník předvídá pouze nájem věcí, ale předmětem operativního leasingu jsou i nehmotný majetek anebo práva, např. software. Tyto rozdíly však nejsou tak podstatné, aby vyloučily tuto aplikaci ustanovení občanského zákoníku o nájemní smlouvě také na smlouvy o operativním leasingu. (2)

Z praxe a rozvoje finančního leasingu v ČR je patrné, že finanční leasing je specifickým soukromoprávním typem, a proto je možné uzavírat inominátní (nepojmenované) smlouvy se zásadou smluvní svobody účastníků těchto vztahů. Smluvní strany leasingové operace si dohodnou všechny podstatné náležitosti, avšak musí při tom respektovat obecná pravidla uzavírání smluv stanovené občanským právem.

Leasingová smlouva by měla obsahovat alespoň tyto náležitosti:

- identifikace smluvních stran
- předmět smlouvy, identifikace předmětu leasingu

- datum uzavření smlouvy
- datum účinnosti smlouvy, pokud se liší od data uzavření smlouvy (obvykle to bývá datum předání předmětu nájemci ve stavu obvyklém užívání – od tohoto data může nájemce účtovat o daňově uznatelných nákladech a výnosech)
- doba trvání leasingové smlouvy / ukončení leasingové smlouvy
- cena pronajatého předmětu – vstupní cena u pronajímatele, leasingová cena, odkupní cena po skončení leasingu, splátky nájemného
- výše první mimořádné splátky, zálohy na splátky nájemného, zálohy na kupní cenu
- obecné podmínky a povinnosti nájemce a pronajímatele
- ustanovení o pojištění
- ustanovení o povinnosti provádět opravy na pronajatém majetku
- ustanovení o tom, zda je nájemce oprávněn provádět na pronajatém majetku technické zhodnocení, kdo bude hradit a odepisovat technické zhodnocení
- údaj o případných sankcích a penále
- údaj o případném ručení nebo zajištění
- ustanovení o případném předčasném ukončení leasingové smlouvy a podmínkách, za kterých lze toto ukončení provést
- ustanovení o přechodu vlastnictví pronajatého majetku z pronajímatele na nájemce
- podpisy a případně razítka obou smluvních stran
- seznam příloh – např. splátkový kalendář. (2)

5.4 Komparace uvedených aspektů u leasingu a úvěru

Při pořízení dlouhodobého majetku i dalších investic se společnost rozhoduje, jakým způsobem bude předmět financovat, a má na výběr z několika možností. Každý způsob má své výhody i nevýhody, a proto je potřebné zvažovat tuto skutečnost z několika hledisek, které jsou popsány v předchozích kapitolách. Pokud společnost nechce anebo nemůže uvolnit peněžní prostředky v hotovosti, pak zvažuje, zda k financování použít bankovní úvěr anebo leasing. V tržní ekonomice existují různé pobídky anebo akční nabídky, např. poskytnutí doplňkových služeb, prodloužené záruky, výhodné sazby apod.

Při tomto rozhodování jsou klíčové tři oblasti:

- ✓ Administrativní náročnost a právo disponování s majetkem
- ✓ Daňové dopady
- ✓ Finanční náročnost pořízení

Leasing je ve srovnání s pořízením majetku na úvěr častější volbou, jedním důvodem je fakt, že leasing je méně **administrativně** náročný. Při uzavírání leasingové smlouvy musí kupující (příjemce leasingu) podstoupit méně procedur, než je tomu při vyřizování smlouvy o úvěru. U podnikatelských subjektů leasingová společnost při uzavírání leasingové smlouvy může vyžadovat účetní závěrku za minulé roky a může také požadovat mezitímní účetní závěrku aktuálního roku. Zajištění se vyžaduje jen u majetku, který má vysokou pořizovací cenu. Další administrativní úlevy jsou poskytovány zejména při leasingu dopravních prostředků, což je nejžádanější forma leasingu. Stále častěji bývá součástí leasingové smlouvy povinné ručení, které leasingové společnosti nabízejí za výhodnějších podmínek než pojišťovny.

Administrativa v bankách při uzavření úvěrové smlouvy je vyšší, i když se pod konkurenčním tlakem snaží snižovat složitost a délku vyřízení úvěru. Zajištění úvěrů je vyšší než u leasingu, a to proto, že u leasingu zůstává majetek po celou dobu trvání leasingové smlouvy ve vlastnictví leasingové společnosti, zatímco u úvěru vlastnictví majetku okamžitě přechází na kupujícího. Banky pak trvají na zajištění majetku již od nízkých pořizovacích cen, ale pro kupujícího to znamená mít majetek použitelný pro zajištění nebo mít vhodného ručitele. Leasingové společnosti nyní nabízejí klientům také spotřebitelské úvěry a banky jsou tak ve stále složitější konkurenční pozici.

Při pohledu na **právo volně disponovat s majetkem**, tak je výhodnější úvěr než leasing. Pokud podnik pořídí majetek na úvěr, stává se vlastníkem majetku již při podpisu smlouvy, a na druhé straně při pořízení formou leasingu je majetek po celou dobu trvání leasingové smlouvy majetkem pronajímatele, tedy leasingové společnosti. Při koupi majetku na leasing má nájemce také omezená práva s majetkem volně nakládat – opravovat jej či na něm provádět technické zhodnocení může pouze se souhlasem pronajímatele. Toto však neplatí při pořízení majetku na úvěr, kupující má veškerá práva volně s majetkem nakládat.

(2)

Daňově uznatelným nákladem u úvěru jsou placené úroky z úvěru, u leasingu je to pak placené nájemné, za podmínek stanovených v ZDP. Poplatky spojené s uzavřením úvěrové nebo leasingové smlouvy i poplatky za vedení úvěrového účtu také snižují daňový základ. Při využití úvěru se jako daňový náklad uplatňují daňové odpisy majetku, v případě leasingu nájemce tuto možnost nemá a daňové odpisování majetku provádí pronajímatel.

(2)

Při rozhodování o způsobu pořízení majetku je nutné zvažovat také skutečně vynaložené peněžní prostředky i v průběhu trvání úvěrové nebo leasingové smlouvy. Mezi nejznámější metody hodnocení efektivnosti investování patří:

- metoda diskontovaných nákladů na leasing a úvěr a
 - metoda čisté výhody leasingu,
- kterým se práce věnuje v praktické části dále.

6 Vlastní práce

V této části práce bude sledován vliv hlavního nástroje monetární politiky centrální banky, 2T repo sazby, pohyb a vývoj úrokové sazby v období 2010-2020, dopad na ekonomiku v závislosti na použité politice ČNB.

Dále se práce věnuje analýze vývoje objemu poskytnutých úvěrů bankami v ČR a objemu uzavřených leasingových obchodů v ČR v letech 2010-2020, porovnává jejich množství s křivkou vývoje repo sazby ČNB a tím sleduje případný dopad na rozhodování podniků při dlouhodobém financování majetku společnosti.

V závěru praktické části je komparován poskytnutý investiční úvěr v bance a leasingový obchod v prostředí konkrétní společnosti, která má záměr pořídit stroj jako investiční hmotný majetek a rozmýšlí variantu financování. Zde pak 2 metodami uvedenými v metodice této práce propočítává ekonomickou výhodnost pořízení investice.

6.1 2T repo sazba ČNB

6.1.1 ČNB aktuálně

V rámci této kapitoly se práce věnuje vývoji základní 2T repo sazbě vyhlášené Českou národní bankou na pravidelných zasedáních bankovní rady, které se koná 8x ročně. Na posledním zasedání dne 3.2.2022 bankovní rada zvýšila měnově-politické sazby na aktuální:

2T repo sazba 4,5%

Diskontní sazba 3,5 %

Lombardní sazba 5,5 %

Důvody, které ČNB uvádí ve svém prohlášení po zasedání bankovní rady, uvedení některých hlavních bodů:

- Reakce na souběh silných cenových tlaků z tuzemské i zahraniční ekonomiky, který se projevuje v inflaci
- Brždění oživení ekonomiky pandemickými opatřeními
- Zdražení energií – inflační tlaky
- Očekávaný růst spotřeby domácností i přes tlumení inflací, spotřeba nucených úspor
- Vyšší firemní investice i vládní investice podpořené dotacemi z fondů Evropské unie
- Rozjezd mezinárodního obchodu, oživení exportu, očekávaný růst české ekonomiky (14)

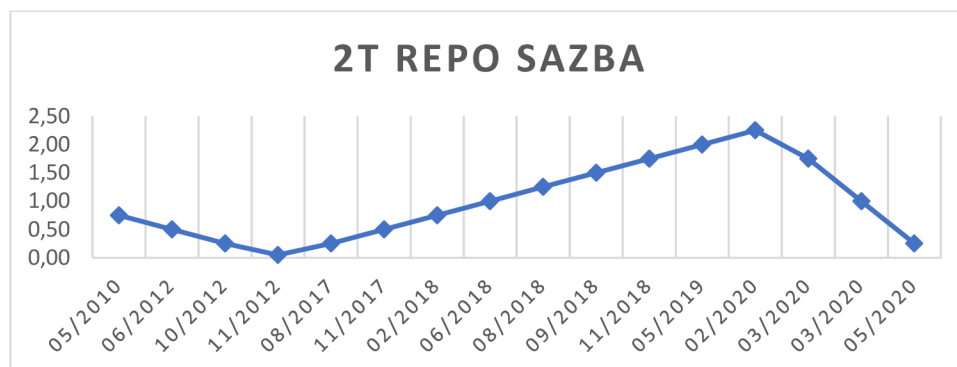
6.1.2 Vývoj úrokových sazeb v letech 2010–2020

Níže v tabulce jsou uvedeny 2T repo sazby v uvedených obdobích 2010–2020:

Tabulka 4: Vývoj úrokových sazeb ČNB 2010-2020 (4)

Datum	Období	REPO sazba v %	Datum	Období	REPO sazba v %
07.05.2010	05/2010	0,75	03.08.2018	08/2018	1,25
29.06.2012	06/2012	0,50	27.09.2018	09/2018	1,50
01.10.2012	10/2012	0,25	02.11.2018	11/2018	1,75
02.11.2012	11/2012	0,05	03.05.2019	05/2019	2,00
04.08.2017	08/2017	0,25	07.02.2020	02/2020	2,25
03.11.2017	11/2017	0,50	17.03.2020	03/2020	1,75
02.02.2018	02/2018	0,75	27.03.2020	03/2020	1,00
28.06.2018	06/2018	1,00	11.05.2020	05/2020	0,25

A grafické znázornění, kde je vidět konkrétní vývoj sazby:

Obrázek 7: Grafické znázornění vývoje 2T repo sazby v letech 2020-2020 (vlastní zpracování)

Dle zobrazeného vývoje ve sledovaném období je patrné, že do roku 2012 ČNB uplatňovala expanzivní měnovou politiku – podpora ekonomického růstu snižováním sazeb; a od roku 2017 je viditelný růst repo sazby ČNB, který značí naopak restriktivní měnovou politiku – snaha o tlumení inflace, stahování peněz z oběhu, růst sazeb a tím snižování objemu úvěrů v ekonomice. Vrchol této tendence byl pak v roce 2020, kdy v průběhu roku sazby opět klesly až na hodnoty z roku 2017.

6.1.3 Empirická analýza časových řad

Časovou řadu (neboli chronologickou) chápeme jako řadu hodnot daného ukazatele, uspořádaných z hlediska jejich časové posloupnosti. Je nutno zachovat podmínku věcné naplně ukazatele i jeho prostorové vymezení musí být shodné v celém časovém úseku.

Z těchto údajů se spočítá **řetězový index** porovnáním dvou po sobě následujících hodnot, přičemž hodnota nad 1 znamená růst, hodnota pod 1 znamená pokles proti předcházející hodnotě.

Dalším porovnávacím indexem je **bazický index**, index se stejným základem, porovnává se základní hodnoty s dalšími hodnotami běžných období.

Tabulka 5: Výpočet bazického a řetězového indexu (vlastní zpracování)

	REPO sazba v %	Bazický index	vyjádření v %	meziroční změna v %	Řetězový index	vyjádření v %	meziroční změna v %
07.05.2010	0,75	1,00	100,00	0,00	0,00	0,00	0,00
29.06.2012	0,50	0,67	66,67	-33,33	0,67	66,67	-33,33
01.10.2012	0,25	0,33	33,33	-66,67	0,50	50,00	-50,00
02.11.2012	0,05	0,07	6,67	-93,33	0,20	20,00	-80,00
04.08.2017	0,25	0,33	33,33	-66,67	5,00	500,00	400,00
03.11.2017	0,50	0,67	66,67	-33,33	2,00	200,00	100,00
02.02.2018	0,75	1,00	100,00	0,00	1,50	150,00	50,00
28.06.2018	1,00	1,33	133,33	33,33	1,33	133,33	33,33
03.08.2018	1,25	1,67	166,67	66,67	1,25	125,00	25,00
27.09.2018	1,50	2,00	200,00	100,00	1,20	120,00	20,00
02.11.2018	1,75	2,33	233,33	133,33	1,17	116,67	16,67
03.05.2019	2,00	2,67	266,67	166,67	1,14	114,29	14,29
07.02.2020	2,25	3,00	300,00	200,00	1,13	112,50	12,50
17.03.2020	1,75	2,33	233,33	133,33	0,78	77,78	-22,22
27.03.2020	1,00	1,33	133,33	33,33	0,57	57,14	-42,86
11.05.2020	0,25	0,33	33,33	-66,67	0,25	25,00	-75,00

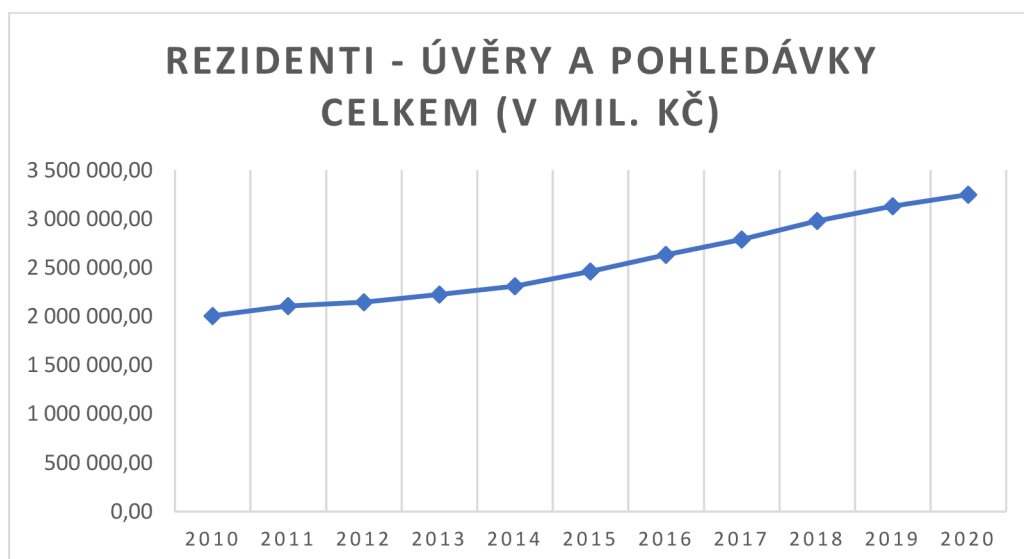
Dle výpočtů **bazického indexu** (porovnání na základnu první hodnoty, roku 2010), kde je index 100 %, je patrné, že oproti hodnotám základního roku 2010 2T repo sazba ČNB klesala po 8 následujících let až do roku 2018, kdy se dostala na stejnou hodnotu. Od poloviny tohoto roku sazba stále stoupala až k hranici 3násobku hodnoty roku 2010 a to na začátku roku 2020, poté již pak měla klesající tendenci.

Dle výsledků ze sloupce **řetězového indexu**, který porovnává vždy hodnotu k předchozí hodnotě, lze vyčíst, že skokový nárůst nastal po v roce 2017, kdy Bankovní rada po 5 letech zvýšila repo sazbu 5násobně, a to z hodnoty 0,05 % na 0,25 %. Od tohoto roku až do roku 2020 repo sazba rostla a poté až do konce roku již klesala.

6.2 Objemy poskytnutých obchodů v letech 2010-2020

6.2.1 Poskytnuté bankovní úvěry v letech 2010–2020

V následujícím grafu jsou hodnoty dle bankovní statistiky ČNB o celkových poskytnutých bankovních úvěrech rezidentům (občanům ČR) v letech 2010–2020. Konkrétní hodnoty i s výpočty bazického a řetězového indexu jsou následně v tabulce č. 6.

Obrázek 8: Poskytnuté bankovní úvěry celkem v letech 2010-2020 (4)

Z bankovní statistiky webových stránek ČNB je patrný každoroční nárůst objemu bankovních úvěrů, v žádném roce není znatelný vliv zvýšení anebo snížení repo sazby, poskytování úvěrů je stabilní bez skokových růstů anebo propadů, indexy ani křivka objemů bankovních úvěrů nekopíruje indexy a křivku vývoje repo sazby ČNB.

Tabulka 6: Výpočet bazických a řetězových indexů (vlastní zpracování)

v mil. Kč	Rezidenti-úvěry a pohledávky celkem (v mil. Kč)	Bazický index	vyjádření v %	meziroční změna v %	Řetězový index	vyjádření v %	meziroční změna v %
31.12.2010	2 007 812,70	1,00	100,00	0,00	---	---	---
31.12.2011	2 107 430,00	1,05	104,96	4,96	1,05	104,96	4,96
31.12.2012	2 147 762,30	1,07	106,97	6,97	1,02	101,91	1,91
31.12.2013	2 227 230,40	1,11	110,93	10,93	1,04	103,70	3,70
31.12.2014	2 312 923,20	1,15	115,20	15,20	1,04	103,85	3,85
31.12.2015	2 461 483,20	1,23	122,60	22,60	1,06	106,42	6,42
31.12.2016	2 631 827,00	1,31	131,08	31,08	1,07	106,92	6,92
31.12.2017	2 789 504,70	1,39	138,93	38,93	1,06	105,99	5,99
31.12.2018	2 981 219,20	1,48	148,48	48,48	1,07	106,87	6,87
31.12.2019	3 130 678,60	1,56	155,92	55,92	1,05	105,01	5,01
31.12.2020	3 249 939,60	1,62	161,86	61,86	1,04	103,81	3,81

V tabulce č. 6 výše jsou spočítány dle metodiky bazické a řetězové indexy, které porovnávají vývoj objemu poskytnutých bankovních úvěrů buď po sobě jdoucí roky v případě řetězových indexů anebo porovnání k základnímu roku 2010.

Stabilní každoroční nárůst je vidět i z těchto řetězových indexů. Z bazického indexu je znatelný růst oproti roku 2010, celkový nárůst v 10 letech je o 62 %.

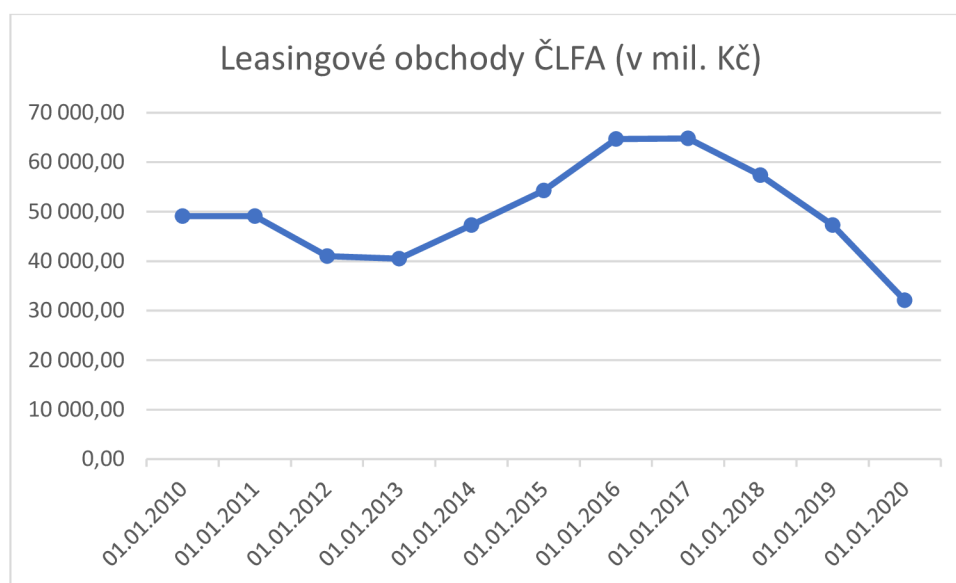
6.2.2 Uskutečněné leasingové obchody v letech 2010-2020

Nejprve viz níže zobrazena výchozí tabulka za období 1991-2020 z webových stránek České leasingové a finanční asociace, což je zájmové sdružení firem (většinou dceřiných společností velkých bank a finančních společností a silných nadnárodních koncernů), které se zabývá především finančním a operativním leasingem, úvěry pro domácnosti i firmy a factoringem. Byla založena v roce 1991, má 44 členů, prosazuje jejich společné zájmy a je poradním orgánem pro stát v oblasti finančního sektoru. (15)

Zdrojová tabulka ČLFA z jejich webových stránek je vložena v příloze č. 3 této práce.

Dále se pracuje s hodnotami z této tabulky pro určené období.

Ve sledovaném období 2010–2020 objem poskytnutých nových leasingových obchodů je vyčíslen v tabulce č. 7 a zároveň graficky znázorněn v grafu. Jak je patrné z výchozího grafu objem nově poskytnutých leasingů rapidně poklesl po roce 2008, kdy probíhala celosvětově ekonomická velká recese. V tomto období obchody poklesly o polovinu a stále se nedostaly na hodnoty z let před rokem 2008. podnikatelé byli opatrnější v půjčování si peněžních prostředků. A také v současné době není silný růst v důsledku koronavirové pandemie, ten se očekává po opětovném nastartování ekonomiky.

Obrázek 9: Grafické znázornění objemu leasingových obchodů (vlastní zpracování)

Z grafu je zřejmé, že leasingové obchody po krizi v letech 2008-2009 byly na nízké úrovni až do roku 2013. Od roku 2014 i v souvislosti s velmi nízkou 2T repo sazbou ČNB (0,05 % v letech 2012-2017) dochází k růstu objemu poskytnutých leasingů. V roce 2017 nastal vrchol v objemu 64 800 mil. Kč. Nejnižší objem je pak v roce 2020, kdy sice 2T repo sazba ČNB byla nízká, 0,25 %, ale již probíhala celosvětová pandemie a ekonomika celkově stagnovala.

Níže je propočten již zmiňovanými řetězovými a bazickými indexy, které přehledně ukáží vývoj celkových objemů nově poskytnutých leasingů ve sledovaných letech. Bazický index opět v závislosti na základním roce 2010 a řetězové indexy pak ukáží meziroční nárůst.

Tabulka 7: Bazické a řetězové indexy k objemům poskytnutých leasingů 2010-2020 (vlastní zpracování)

Období	Leasingové obchody ČLFA (v mil. Kč)	Bazický index	vyjádření v %	meziroční změna v %	Řetězový index	Vyjádření v %	meziroční změna v %
31.12.2010	49 100,00	1,00	100,00	0,00	---	---	---
31.12.2011	49 100,00	1,00	100,00	0,00	1,00	100,00	0,00
31.12.2012	41 000,00	0,84	83,50	-16,50	0,84	83,50	-16,50
31.12.2013	40 500,00	0,82	82,48	-17,52	0,99	98,78	-1,22
31.12.2014	47 300,00	0,96	96,33	-3,67	1,17	116,79	16,79
31.12.2015	54 300,00	1,11	110,59	10,59	1,15	114,80	14,80
31.12.2016	64 700,00	1,32	131,77	31,77	1,19	119,15	19,15
31.12.2017	64 800,00	1,32	131,98	31,98	1,00	100,15	0,15
31.12.2018	57 400,00	1,17	116,90	16,90	0,89	88,58	-11,42
31.12.2019	47 300,00	0,96	96,33	-3,67	0,82	82,40	-17,60
31.12.2020	32 100,00	0,65	65,38	-34,62	0,68	67,86	-32,14

V návaznosti na výše uvedenou tabulku č. 7 je možné konstatovat, že dle bazického indexu roky 2015–2018 dostaly nad úroveň základního srovnávacího roku 2010, přičemž v roce 2018 byl nejvyšší nárůst (o 16,9 %) od tohoto roku.

Na základě výpočtů řetězového indexu tabulka ukazuje nejvyšší meziroční nárůst (o 19,15%) v roce 2016 a největší pokles v roce 2020.

6.3 Komparace úvěru a leasingu v konkrétní společnosti

V této části se práce bude věnovat financování konkrétního stroje, a to čelistřového drtiče Keestrack. Bude porovnána výhodnost pořízení této investice buď formou bankovního úvěru anebo finančního leasingu. Budou použity výpočty diskontovaných nákladů na leasing a na úvěr a čisté výhody leasingu.

6.3.1 Představení společnosti a investice

Stavební společnost MIROS Pardubice a. s. je rodinná firma založená již v roce 1993. Poskytuje komplexní stavební práce v různých typech stavebních činností.

Základní údaje o firmě:

Název: MIROS Pardubice a.s.

IČO: 27523934

Sídlo: Hradecká 545, Pardubice – Polabiny, 53352

Předmět podnikání:

- Provádění staveb, jejich změn, odstraňování
- Výroba, obchod, služby
- Projektová činnost ve výstavbě
- Silniční motorová doprava

Základní kapitál: 15 000 000,- Kč (150 ks kmenových zaknihovaných akcií na jméno)

Představenstvo:

Ing. Rostislav Šindler – předseda představenstva

Ing. Martin Šindler – místopředseda představenstva

Radomíra Šindlerová – člen představenstva

Činnost firmy:

- ✓ Dopravní stavby (stavby a údržba komunikací; pokládka různých druhů dlažeb; zpevněné plochy, cyklostezky; pokládka živých směsí finišerem)
- ✓ Železniční stavby (výstavba železničních tratí, nástupišť a umělých staveb v železniční síti; údržba a opravy železničního svršku a spodku; údržba a dohledací činnost vleček; svařování a navařování kolejnic a výhybek)

- ✓ Stavby mostů (výstavba a rekonstrukce silničních a železničních mostů a propustků opravy hydroizolací mostů)
- ✓ Pozemní a průmyslové stavby (pozemní stavitelství, zakládání staveb; výstavba průmyslových hal, sportovišť a dětských hřišť; opěrné zdi, protihlukové stěny)
- ✓ Vodohospodářské stavby (výstavba infrastruktury pro rodinnou zástavby; výstavba kanalizací)
- ✓ Recyklace a demolice (recyklace stavebních hmot (asfalt, železobeton, suť); třídění, drcení materiálu)

Předmět investice:

Společnost se rozhodla pořídit investiční majetek pro svoji činnost recyklace a drcení materiálu, které využívá pro svoji hlavní ekonomickou činnost, a to stavebnictví. Je třeba koupě drtícího stroje, společnost potřebuje různé frakce jako podkladové materiály, zásypové a stavební suť. Stroj využije také jako zužitkování stavebního odpadu, betonu a asfaltu, který vznikne stavební a demoliční činností. Různé frakce, které stroj vyprodukuje společnost také dále využívá nejen pro své účely, ale i k prodeji ostatním společnostem a jednotlivcům.

Specifikace stroje:

Čelistový drtič Keestrack B3

Požizovací cena: 4 532 700,- Kč

Hmotnost: 29 t

Rozměry: 12 300 x 3 700 x 5 525 mm

Výkon: do 280 t/hod

Obrázek 10: Čelistový drtič Keestrack B3 (16)

Důležitá kritéria pro výběr typu drtiče:

- Globální lídr v kategorii 30 t
- Vstupní kusovitost do 550 mm
- Vstupní otvor 1.000 x 650 mm
- Volitelný samostatný nezávislý dvousítný předtřídič
- Kompaktní a jednoduchý na převoz bez povolení
- Nejnižší spotřeba paliva ve své třídě
- Nejlepší možná tvarovost
- Násypka vhodná pro nakladač i bagr 4 m³
- Vysoce spolehlivý pohon drtiče
- Inteligentní sekvenční auto start/stop z dálkového ovládní
- Možnost pojíždět při drcení
- 2rychlostní pojezd
- Rozsáhlé množství volitelného příslušenství

6.3.2 Nabídka bankovního úvěru

Společnost neuvažuje o možnosti financování tohoto stroje vlastními peněžními prostředky, rozhoduje se tedy mezi nabídkami bankovního úvěru a leasingového splácení. Indikativní aktuální nabídku bankovního úvěru na požadovaný stroj získala společnost dne 26.2.2022 od banky ČSOB, a.s. Nabídka je zpracována na celkovou výši investice v pořizovací ceně bez DPH, tj. 4 532 700,- Kč, doba splácení 60 měsíců, která odpovídá i době daňového odepisování tohoto dlouhodobého majetku.

Tabulka 8: Parametry bankovního úvěru (vlastní zpracování dle nabídky ČSOB, a.s.)

Aktuální částka úvěru (načerpaná):	4 532 700,00
Termín účtu:	60 měsíců
Úroková sazba:	7 %
Výše anuity:	89 752,89
RPSN:	7,23 %
Celkové náklady:	5 383 842,67

Celá indikativní nabídka a průběh splácení je přiložena v Příloze č. 1 této práce.

Bankovní ústavy jsou v současné době flexibilnější a poskytování úvěrů již není administrativně tak velkou zátěží, jak tomu bylo dříve. K poskytnutí úvěru pro podnik je zapotřebí sepsat v bance žádost o úvěr, doložit účel úvěru (návrh kupní smlouvy, objednávku apod.) a k posouzení bonity klienta předložit rozvahu a výkaz zisků a ztráty za poslední ukončený rok. V případě stávajícího klienta je žádost o úvěr jednodušší, banka je schopna si některé náležitosti ověřit sama.

V tabulce níže je souhrn splácení úvěru podnikem v ročních úhrnech:

Tabulka 9: Roční souhrn splátek bankovního úvěru (vlastní zpracování)

Rok	Počet splátek	Počáteční stav úvěru	Roční splátka	z toho úrok	z toho úmor	Konečný stav úvěru
2022	10	4 532 700,00	897 528,90	246 531,82	650 997,08	3 881 702,92
2023	12	3 881 702,92	1 077 034,68	245 372,95	831 661,73	3 050 041,19
2024	12	3 050 041,19	1 077 034,68	185 252,06	891 782,62	2 158 258,57
2025	12	2 158 258,57	1 077 034,68	120 785,03	956 249,65	1 202 008,92
2026	12	1 202 008,92	1 077 034,68	51 657,65	1 025 377,03	176 631,89
2027	2	176 631,89	178 175,05	1 543,16	176 631,89	0,00

Pokud podnik využije bankovní úvěr jako zdroj financování, pořízená investice se stává ihned po podpisu smlouvy dlouhodobým majetkem společnosti, a ten, jak již bylo uvedeno v předchozích částech práce, může firma daňově odepisovat a tím si snížit základ daně z příjmu právnických osob.

Dle Zákona o dani z příjmu č. 586/1992 Sb. může společnost využít dvou typů odepisování, a to:

- **Lineární odpisy:** Pro výpočet lineárních odpisů se využije vzorec, ve kterém se vynásobí vstupní cena a odpisovou sazbou a vydělí se 100.

Tabulka 10: Lineární odpisy stroje (vlastní zpracování)

Rok odepisování	Odpisová sazba	Odpis	Zůstatková cena
1	11,00	498 597,00	4 034 103,00
2	22,25	1 008 523,00	3 025 580,00
3	22,25	1 008 523,00	2 017 057,00
4	22,25	1 008 523,00	1 008 534,00
5	22,25	1 008 534,00	0,00

- **Zrychlené odpisy:** vypočítají se dle vzorce, který se liší od lineárního odepisování využitím koeficientů rozdílných pro první rok a pro roky následující. Použije se v případě, když potřebné, aby se majetek odepsal co nejrychleji.

Pro další výpočty práce počítá pouze s lineárními odpisy.

V tabulce níže je komplexně vyčíslen náklad na úvěrové financování konkrétního stroje drtiče Keestrack po zdanění a odečtení daňového odpisu.

Tabulka 11: Celkové náklady na úvěr vč. odpisů a daňové úspory (vlastní zpracování)

Rok	Roční splátka	Roční úrok	Odpisy	Snížení daňového základu	Daňová úspora	Náklad na úvěr po zdanění
2022	897 528,90	246 531,82	498 597,00	745 128,82	141 574,48	603 554,34
2023	1 077 034,68	245 372,95	1 008 523,00	1 253 895,95	238 240,23	1 015 655,72
2024	1 077 034,68	185 252,06	1 008 523,00	1 193 775,06	226 817,26	966 957,80
2025	1 077 034,68	120 785,03	1 008 523,00	1 129 308,03	214 568,53	914 739,50
2026	1 077 034,68	51 657,65	1 008 534,00	1 060 191,65	201 436,41	858 755,24
2027	178 175,05	1 543,16	0,00	1 543,16	293,20	1 249,96
Celkem	5 383 842,67	851 142,67	4 532 700,00	5 383 842,67	1 022 930,11	4 360 912,56

6.3.3 Nabídka leasingového financování

Další z uvažovaných možností financování je finanční leasing, který si společnost nechala aktuálně zpracovat dne 26.2.2022 od dceřiné leasingové společnosti banky ČSOB, a.s., ČSOB Leasingu a.s. Nabídka je zde zpracována v několika variantách v závislosti na výši podílu zákazníka na pořizovací ceně předmětu leasingu. Byla zvolena varianta plné ceny bez DPH (tu leasingová společnost nefinancuje), tak, aby byly porovnatelné dvě zkoumané možnosti financování uvedeného stroje – drtiče Keestrack.

Viz níže v tabulce č. 13 základní parametry finančního leasingu.

Tabulka 12: Základní parametry finančního leasingu (vlastní zpracování)

Částka leasingové smlouvy:	4 532 700,00
Doba splácení:	60 M
Výše měsíční splátky:	88 666,25
Úroková sazba:	6,49 %

Kompletní nabídka leasingového splácení je přiložena v Příloze č. 2 této práce.

Dle Zákona č. 586/1992 Sb. o daních z příjmů je leasingová splátka daňovým výdajem firmy, jsou obdobně jako u úvěrového financování vyjádřeny náklady na leasingovou splátku po zdanění 19 %, tak, aby byly obě varianty dále porovnatelné.

Tabulka 13: Roční náklady na leasing po zdanění (vlastní zpracování)

Rok	Počet splátek	Roční splátka	Daň 19 %	Náklad na leasing po zdanění
2022	10	886 662,50	168 465,88	718 196,63
2023	12,00	1 063 995,00	202 159,05	861 835,95
2024	12,00	1 063 995,00	202 159,05	861 835,95
2025	12,00	1 063 995,00	202 159,05	861 835,95
2026	12,00	1 063 995,00	202 159,05	861 835,95
2027	2,00	177 332,50	33 693,18	143 639,33
	CELKEM	5 319 975,00	1 010 795,25	4 309 179,75

Při výběru leasingového financování nemá společnost možnost využít daňové odpisy, protože předmět leasingu je ve vlastnictví leasingové společnosti, a tudíž nemůže provádět odepisování do nákladů. Toto je vyčísleno u varianty úvěrového financování.

6.3.4 Diskontované náklady na leasing a úvěr

Metoda diskontovaných výdajů na leasing a úvěr je nejvíce aplikovanou metodu při posuzování ekonomické výhodnosti financování leasingem anebo úvěrem. Metoda diskontovaných nákladů je nevýnosovou metodou. Je vhodná pro případy, kdy předem neznáme výnos plynoucí z investice, nebo se podíl investice na výnosu nedá určit.

Je třeba provést několik následujících kroků:

- a. Nejdříve se vyčíslí náklady spojené s leasingem, které jsou sníženy o daňovou úsporu a které vzniknou nájemci z důvodu využití leasingu.
- b. Vyčíslení nákladů na úvěr, které se sníží o vliv daní.
- c. Časové rozlišení výdajů u jednotlivých druhů financování.
- d. Výběr varianty financování s nejnižšími diskontovanými výdaji.

Body **a.** a **b.** byly provedeny v předchozích kapitolách výpočty v tabulkách vycházejících z nabídek pro financování bankovním úvěrem anebo finančním leasingem.

Úroková sazba při těchto výpočtech je chápána jako sazba úvěru očištěná od vlivu daně z příjmu. Pro právnické osoby je sazba daně v současné době 19 %. K výpočtu slouží jednoduchý vzorec, kde:

i ... úroková sazba

d ... daňová sazba

Před samotným výpočtem diskontovaných nákladů na úvěr anebo leasing je nutné tuto hodnotu spočítat. Hodnoty výpočtu budou poté zobrazeny přehledně v tabulce pro srovnání.

$$i \text{ (upr.) leasing} = 0,0649 * (1 - 0,19)$$

$$i \text{ (upr.) leasing} = \mathbf{0,05257}$$

$$i \text{ (upr.) úvěr} = 0,07 * (1 - 0,19)$$

$$i \text{ (upr.) úvěr} = \mathbf{0,0567}$$

Vzorec pro výpočet čisté současné hodnoty nákladů (na leasing, na úvěr); neboli diskontované náklady je uveden v metodice.

NPVC	čistá současná hodnota
IN	počáteční investiční výdaj
n	doba životnosti investice
i	rok životnosti investice
k	úroková sazba
N	jednotlivé splátky

Dosazením do vzorce získáme výpočet pro jednotlivé roky, jednotlivé splátky.

$$NPVC (\text{leasing}) = 0 + \frac{718\,196,63}{(1+0,0526)^1} + \frac{861\,835,95}{(1+0,0526)^2} + \frac{861\,835,95}{(1+0,0526)^3} + \frac{861\,835,95}{(1+0,0526)^4} + \frac{861\,835,95}{(1+0,0526)^5} + \frac{143\,639,33}{(1+0,0526)^6}$$

$$NPVC (\text{úvěr}) = 0 + \frac{603\,554,34}{(1+0,0567)^1} + \frac{1\,015\,655,72}{(1+0,0567)^2} + \frac{966\,957,80}{(1+0,0567)^3} + \frac{914\,739,5}{(1+0,0567)^4} + \frac{858\,755,24}{(1+0,0567)^5} + \frac{1\,249,96}{(1+0,0567)^6}$$

Diskontování nákladů probíhá prostřednictvím odúročitele, tj. jmenovatel zlomků, které ve vzorci pro diskontované náklady snižují hodnotu výdajů v jednotlivých letech investice. Výsledky výpočtů jsou obsaženy v tabulce č. 16 níže:

Tabulka 14: Diskontované náklady na leasing a na úvěr (vlastní zpracování)

	Sazba leasing bez daně	0,0526		Sazba úvěr bez daně	0,0567	
Rok	Výdaj na leasing po zdanění	Odúročitel	Současná hodnota výdajů na leasing	Výdaj na úvěr po zdanění	Odúročitel	Současná hodnota výdajů na úvěr
2022	718 196,63	1,0526	682 326,71	603 554,34	1,0567	571 169,06
2023	861 835,95	1,1079	777 900,49	1 015 655,72	1,1166	909 588,59
2024	861 835,95	1,1662	739 043,82	966 957,80	1,1799	819 504,38
2025	861 835,95	1,2275	702 135,28	914 739,50	1,2468	733 652,15
2026	861 835,95	1,2920	667 066,01	858 755,24	1,3175	651 796,74
2027	143 639,33	1,3599	105 624,92	1 249,96	1,3922	897,81
Celkem	4 309 179,75		3 674 097,23	4 360 912,56		3 686 608,72

Z tabulky výpočtu současné hodnoty výdajů na leasing a na úvěr je patrné, že tyto diskontované náklady jsou nižší u poskytnutého leasingu, a to o **12 511,49 Kč** (3 686 608,72 – 3 674 097,23).

6.3.5 Čistá výhoda leasingu

Další z možností, jak porovnat výhodnost leasingového a úvěrového financování je metoda čisté výhody leasingu. Je potřeba sledovat skutečné peněžní toky ve společnosti a prostředky skutečně vynaložené v průběhu trvání úvěrového anebo leasingového vztahu.

Tato metoda je založena na porovnání čisté současné hodnoty investice při využití obou variant financování. Pokud je čistá současná hodnota investice financované leasingem vyšší než čistá současná hodnota investice financované úvěrem, znamená to, že čistá výhoda leasingu je pozitivní, tudíž je leasing efektivnější forma financování než úvěr. V případě, že vyjde ČVL negativní, měl by se podnik rozhodnout pro financování úvěrem.
(2)

Ve vzorci pro výpočet ČVL platí:

ČVL = čistá výhoda leasingu

K = kapitálový výdaj

L_n = leasingové splátky v jednotlivých letech

d = sazba daně

O_n = daňové odpisy

n = počet let

N = doba životnosti

i = úroková míra upravená o sazbu daně z příjmů PO

Dosadíme-li do vzorce známé hodnoty z předchozích tabulek a výpočtů, dostaneme následující tvar:

$$\begin{aligned} \text{ČVL} = 4532700 & - \frac{886662,50 * (1 - 0,19) + (0,19 * 498597)}{(1 + 0,0567)^1} - \frac{1063995 * (1 - 0,19) + (0,19 * 1008523)}{(1 + 0,0567)^2} \\ & - \frac{1063995 * (1 - 0,19) + (0,19 * 1008523)}{(1 + 0,0567)^3} - \frac{1063995 * (1 - 0,19) + (0,19 * 1008523)}{(1 + 0,0567)^4} \\ & - \frac{1063995 * (1 - 0,19) + (0,19 * 1008524)}{(1 + 0,0567)^5} - \frac{177332,50 * (1 - 0,19) + (0,19 * 0)}{(1 + 0,0567)^6} \end{aligned}$$

$$\text{ČVL} = 4532700 - 807846,89 - 1033443,34 - 1024235,30 - 1015521,34 - 1007276,53 - 143639,33 = \mathbf{-499\ 262,72}$$

Tabulka 15: Výpočtová tabulka ČVL (vlastní zpracování)

Rok	Leasingová splátka	Odpis	Jmenovatel	Výpočet
2022	886 662,50	498 597,00	1,0567	807 846,89
2023	1 063 995,00	1 008 523,00	1,1166	1 033 443,34
2024	1 063 995,00	1 008 523,00	1,1799	1 024 235,30
2025	1 063 995,00	1 008 523,00	1,2468	1 015 521,34
2026	1 063 995,00	1 008 534,00	1,3175	1 007 276,53
2027	177 332,50	0,00	1,3922	143 639,33
0,81	(1-0,19)			-499 262,72
0,19	daň PO			

Dle výpočtu ČVL, kde se od výšky celkové investice odečítají jednotlivé propočtené částky ČVL, výsledek vyšel záporný (-499 262,72), jeví se zde varianta financování bankovním úvěrem jako jednoznačně výhodnější.

7 Výsledky a zhodnocení

V této části práce stručně zhodnotí dílčí cíle práce.

7.1 Zhodnocení dopadu změn úrokových sazeb ČNB

2T repo sazby ČNB nepřímo ovlivňují trh s úvěrovými produkty, jako jsou půjčky, úvěry i leasingové obchody. Repo sazba patří mezi tzv. tržní nástroje monetární politiky, tj. nepřímo ovlivňují subjekty na trhu. Dalšími vlivy mohou být míra inflace, dostupnost zdrojů atd. I přesto vývoj této sazby je často promítnut do komerčních sazeb tržních subjektů.

Jak je patrné z praktické části, vývoj 2T repo sazby promítá měnovou politiku do výše sazby. Ve sledovaném období 2010-2020 ČNB uplatňovala do roku 2012 ČNB expanzivní měnovou politiku – podpora ekonomického růstu snižováním sazeb. Od roku 2017 je viditelný růst repo sazby ČNB, který značí naopak restriktivní měnovou politiku – snaha o tlumení inflace, stahování peněz z oběhu, růst sazeb a tím snižování objemu úvěrů

v ekonomice. Vrchol této tendence byl pak v roce 2020, kdy v průběhu roku sazby opět klesly až na hodnoty z roku 2017.

7.1.1 Vliv změn úrokových sazeb na objem poskytnutých prostředků

Jak již bylo zmíněno není vždy pravidlem, aby komerční banky měnily své úrokové sazby pro klienty vždy po změně repo sazby ČNB, ale samozřejmě politika centrální banky má určitý dopad na poskytování úvěrů a leasingových obchodů.

Číselný rozbor v praktické části ukázal vývoj objemu poskytnutých úvěrů a leasingů. V celkovém množství poskytnutých prostředků úvěru však významný vliv repo sazby neměla, zde je viditelný postupný pravidelný nárůst bez výrazných výkyvů, je možno poukázat na vyšší růst poskytnutých úvěrů v letech 2015-2018, kdy repo sazba ČNB byla velmi stabilní a nízká.

Situace v poskytování leasingových obchodů je rozdílná, nejnižší objem leasingů byl v letech 2012-2013, kdy byly sice stabilní úrokové sazby, ale ekonomika se zotavovala po ekonomické krizi z let 2008-2010. Znatelný nárůst nastal v letech 2014-2016, kdy byly sazby velmi nízké a stabilní. Nárůst sazeb nastal v roce 2017, kdy byl zaznamenán i pokles leasingových obchodů, a to v letech 2017-2019. Jak je patrné z tabulky v praktické části, nejnižší objem byl v roce 2020, navzdory velmi nízké sazbě, tento pokles je možno přisoudit koronavirové krizi, která v tomto roce začala.

7.2 Komparace výhodnosti leasingu a úvěru

V této části se práce věnuje vyhodnocení dílčích cílů v oblasti porovnání výhodnosti leasingu a úvěru.

7.2.1 Vliv faktorů na rozhodnutí podniku

V diplomové práci byly sledovány 3 různá hlediska, která ovlivňují rozhodování podniku při výběru druhu financování dlouhodobého majetku, je to daňové, účetní a právní hledisko. Každá z forem financování má své výhody a nevýhody.

V úvěrovém financování je nesporná výhoda v okamžitém vlastnictví předmětu investice, dlouhodobého majetku. Status vlastnictví přináší podniku možnost daňového odepisování, to se odráží i v účetní oblasti, tento majetek je tak i účtován – odpisy se účtují přímo do nákladů podniku, stejně tak i úroky z poskytnutého úvěru jsou daňovým nákladem. Z právního hlediska je smlouva záležitostí banky poskytovatele úvěru, tato smlouva je daná a většinou neměnná a také většinou žádost o úvěr obnáší dokládání dokumentů o solventnosti podniku, např. finanční výkazy za 1 nebo 2 roky. Co se týče nevýhod při úvěru, tak společnost má pak plnou odpovědnost za veškeré úhrady za tento pořízený majetek, jako je například pojištění, veškeré opravy apod.

Při využití leasingového financování naopak pořizovaný dlouhodobý majetek není ve vlastnictví podniku, ale vlastní jej leasingová společnost, která má právo majetek daňově odepisovat, ale také zajišťuje veškeré opravy a povinné platby. Z hlediska daňového je pro podnik výhodou, že leasingová splátka je daňovým nákladem a o tuto částku si může snížit daňový základ při podání přiznání k dani z příjmu právnických osob. Z právního hlediska smlouva může být variabilnější než úvěrová, zde si smluvní strany domlouvají podmínky např. akontace (jednorázová platba předem), pojištění předmětu leasingu, možnost odkoupení apod. Také dokládání solventnosti podniku nepodléhá přísnému režimu.

Každá z možností financování skýtá svá pozitiva i negativa a jednotlivé podniky mají na výběr dle svých finančních i nefinančních možností. Ekonomická výhodnost, která byla propočítána 2 různými metodami v praktické části této práce bude zhodnocena v závěru.

7.2.2 Dopad změn úrokových sazeb na výhodnost úvěrového a leasingového financování

Jak již bylo uvedeno v předchozích závěrech, repo sazba ČNB je nepřímým nástrojem monetární politiky centrální banky, tudíž nepřímo ovlivňuje výši úrokových sazeb komerčních bank a poskytovatelů leasingu. Nicméně i přes jiné vlivy, jako je např. míra inflace, nabídka na trhu nebo nabídka jiných zdrojů, je úroková sazba důležitým faktorem při tvorbě komerčních úrokových sazeb. Bylo by pro poskytovatele těchto úvěrových obchodů nevýhodné tyto sazby nekopírovat.

8 Závěr

Hlavním cílem práce bylo zhodnocení ekonomické výhodnosti pořízení dlouhodobého investičního majetku bankovním úvěrem anebo prostřednictvím leasingového financování. V práci také byl zohledněn dopad monetární politiky ČNB, konkrétně vývoj repo sazby jako jejího hlavního nástroje, který nepřímo ovlivňuje výši úrokových sazeb poskytovatelů úvěrových a leasingových obchodů.

V teoretické části práce jsou pomocí deskripce popsány funkce a nástroje měnové politiky ČNB, jejich dopad na ekonomiku státu, inflační cíle centrální banky, množství peněz v ekonomice apod. Práce se zaměřuje především na jeden z hlavních cílů, a to na repo sazbu ČNB a její vliv na výši úrokových sazeb komerčních bank, potažmo na objem poskytovaných úvěrů a leasingových obchodů, ochotu podniků si půjčovat peněžní prostředky.

Sledované období v práci je dané v letech 2010-2020. Repo sazba je analyzována pomocí časových řad, konkrétně bazických a řetězových indexů, které pomocí poměrů daných vzorci, ukazují vývoj repo sazby vztažených buď k základnímu roku anebo k roku předcházejícímu. Výši sazby ovlivňuje rozhodnutí bankovní rady ČNB v souladu s tím, jakou politiku především vůči inflaci potřebuje uplatnit.

Ve sledovaných letech odráží i celkovou ekonomickou situaci, v letech 2012-2017 byly sazby velmi stabilní a nízké, tak, aby podpořily ekonomický růst po hospodářské krizi, která byla v letech 2008-2010. Poté je znatelné uplatnění restriktivní politiky ČNB, sazby od roku 2018 do roku 2020 rostly, aby pak v květnu 2020 klesla na úroveň roku 2012.

Na základě porovnání výpočtů časových řad se dopad změn repo sazby ČNB neprokázal v oblasti poskytování bankovních úvěrů, kde je patrný stabilní nárůst každý rok ve sledovaném období. Naopak v leasingových obchodech je vliv změn centrální banky viditelný.

Navazujícím tématem práce je financování podniku, v teoretické rovině popis všech typů financování majetku, podrobněji se pak věnuje financování bankovním úvěrem a poskytnutím leasingového financování. Popisuje jejich výhody a nevýhody z hlediska

daňového, účetního a právního, kdy každý z těchto dvou typů má svá specifika a je třeba situaci posoudit dle konkrétní situace podniku a dle jeho záměru s pořizovanou investicí.

Komparace ekonomické výhodnosti pořízení dlouhodobého majetku, konkrétně čelistového drtiče Keestrack v představené společnosti MIROS Pardubice, a.s. probíhá v závěrečné části praktické části práce. Nabídky bankovního úvěru byly získány z ČSOB, a.s. a nabídka leasingového financování od společnosti ČSOB Leasing, a.s. s aktuálními sazbami roku 2022 pro současné porovnání na trhu.

Porovnání je provedeno výpočty dle vzorců dvou metod – diskontovaných nákladů a čisté výhody leasingu / úvěru. Z výsledků výpočtů diskontovaných nákladů vychází financování leasingem jako výhodnější. Oproti tomu z výpočtů čisté výhody leasingu / úvěru vychází jako ekonomicky výhodnější financování drtiče Keestrack bankovním úvěrem.

9 Seznam použitých zdrojů

10 Reference

1. Hrdý, Milan a Krechovská, Michaela. *Podnikové finance v teorii a praxi*. Praha : Wolters Kluwer, 2016. ISBN 978-80-7552-449-2.
2. Valouch, Petr. *Leasing v praxi - praktický průvodce, 5. aktualizované vydání*. Praha : Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4081-2.
3. Mejstřík, Michal, Pečená, Magda a Teplý, Petr. *Základní principy bankovníctví: Basic principles of banking*. Praha : Karolinum, 2008. ISBN 978-80-246-1500-4.
4. Česká národní banka. [Online] [Citace: 26. 01 2022.] https://www.cnb.cz/cs/o_cnb/.
5. Černožorský, Jan a Teplý, Petr. *Základy financí*. Praha : Grada, 2011. ISBN 978-80-247-3669-3.
6. Zpráva o měnové politice - zima 2022. *Česká národní banka*. [Online] [Citace: 14. 02 2022.] https://www.cnb.cz/export/sites/cnb/cs/menova-politika/.galleries/zpravy_o_menove_politice/2022/zima_2022/download/zomp_2022_zima.pdf.
7. *Zákon o obchodních korporacích*. Praha : Ústav práv a právní vědy, 2012. ISBN 978-80-87974-00-1.
8. Management mania. [Online] [Citace: 12. 1 2022.] <https://managementmania.com/cs/venture-capital>.
9. Přehled dotací. [Online] [Citace: 31. 01 2022.] <https://www.prehleddotaci.cz/dotace/>.
10. www.portal.pohoda.cz. [Online] Stormware. [Citace: 06. 02 2022.] <https://portal.pohoda.cz/dane-ucetnictvi-mzdy/ucetnictvi/kratkodobe-a-dlouhodobe-uvery-%E2%80%93-ucty-231-a-461/>.
11. *Zákon o daních z příjmů. Zákon pro lidi*. [Online] [Citace: 07. 02 2022.] <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1992-586>.
12. *Zákon 92/2012 Sb. občanský zákoník. Zákon pro lidi*. [Online] [Citace: 11. 02 2022.] <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2012-89>.
13. Ing. Benda, Václav, a další. *Leasing v praxi: právní, účetní a daňové postupy včetně příkladů*. Praha : Bova Polygon, 2006. ISBN 80-7273-132-7.
14. Prohlášení bankovní rady. *Česká národní banka*. [Online] [Citace: 15. 02 2022.] <https://www.cnb.cz/cs/menova-politika/br-zapisy-z-jednani/Rozhodnuti-bankovni-rady-CNB-1643904000000/?tab=statement>.
15. Česká leasingová a finanční asociace. [Online] [Citace: 19. 02 2022.] <https://www.clfa.cz/>.
16. Keestrack. [Online] [Citace: 20. 02 2022.] <https://keestrack.com/cs/products/drtice/b3>.

11 Přílohy

- Příloha č. 1 Splátkový kalendář úvěr
- Příloha č. 2 Plán leasingového splácení
- Příloha č. 3 Kompletní graf ČFLA